

DAT DENKEN WIJ ERVAN!

TWEEDE RAPPORT VAN KINDEREN IN BELGIË
VOOR HET COMITÉ VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND

Met de steun van de FOD Justitie en de Franse Gemeenschap

D/2009/5606/03

© 2009, UNICEF België

Foto: Lena © UNICEF België

REDACTIE:

***What do you think?* - UNICEF België**

Gaëlle Buysschaert - Valentine De Muylder - Maud Dominic - Nele Lefevere - Charlotte Van den Abeele

Vlaamse Jeugdraad

Shana Aerts - Ruth Busschaert - Lies Corneillie - Heleen Cuypers - Laura Cuypers - Nick Lodewyckx - Barbara Poppe

Conseil de la Jeunesse

La Commission Enfance du Conseil de la Jeunesse - Alexandre Azer-Nessim - Olivier Geerkens - Geneviève Vandenhoute - Françoise Verheyen

**BEDANKT AAN
ALLE JONGEREN
DIE MEEWERKTEN
AAN DIT RAPPORT.
DIT RAPPORT
IS VAN JULLIE.**

INHOUD

6 INTRO

13 **DEEL I** VLAAMSE JEUGDRAAD EN CONSEIL DE LA JEUNESSE

- 14 Inspraak en participatie
- 16 Onderwijs
- 19 Discriminatie
- 21 Vrije tijd - speelruimte
- 22 Milieu
- 24 Mobiliteit
- 25 Gezondheid en preventie
- 27 Informatie
- 29 Armoede
- 31 Jeugdhulp

33 **DEEL II** UNICEF BELGIË - *WHAT DO YOU THINK?*

- 34 Kinderen en jongeren in conflict met de wet
- 39 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen
- 44 Kinderen en jongeren met een handicap
- 48 Kinderen en jongeren in het ziekenhuis
- 51 Kinderen en jongeren in de psychiatrische diensten

INTRO

Beste lezer,

Wat u onder ogen hebt, is het tweede rapport van kinderen en jongeren in België voor het Comité voor de Rechten van het Kind. Het is om vele redenen bijzonder.

EEN BIJZONDER RAPPORT

Dit rapport heeft de bedoeling om bij te dragen tot het belangrijke rapportageproces op het vlak van kinderrechten. De landen die het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (hierna “Kinderrechtenverdrag”) ratificeerden moeten om de 5 jaar aan het VN Comité voor de Rechten van het Kind (hierna “Comité”) verslag uitbrengen over de vooruitgang die zij boeken op het vlak van kinderrechten. Naast het officiële rapport dat elk land opstelt, kunnen ook niet-gouvernementele organisaties die op het terrein met kinderen en rond kinderrechten werken, een alternatief rapport aan het Comité bezorgen. Tot slot kunnen ook kinderen en jongeren zelf verslag uitbrengen bij het Comité. Op basis van alle verschillende rapporten die ze ontvangen, kunnen de experts van het Comité beoordelen hoe de kinderrechten gerespecteerd worden en aanbevelingen voor de overheid formuleren.

In 2010 zal het Comité het derde rapport van de Belgische regering in verband met het IVRK onderzoeken. Dit rapportageproces is de perfecte gelegenheid om met alle betrokkenen een waardevolle dialoog op te zetten rond hoe het Verdrag wordt toegepast in ons land. Wij vinden het belangrijk om bij deze dialoog de eerste betrokkenen zelf aan het woord te laten. Kinderen en jongeren zijn immers de best geplaatste experts om een stand van zaken op te maken van hoe kinderrechten gerespecteerd worden in hun leven.

Dit is niet het eerste rapport dat de kinderen in België aan het Comité bezorgen. UNICEF België stuurde in 2001 het eerste kinder- en jongerenrapport naar het Comité. Hierin werd beschreven hoe kinderen en jongeren in België hun rechten in het dagelijks leven ervaren. Wie de aanbevelingen leest die het Comité voor de Rechten van het Kind in 2002 aan de Belgische regering overmaakte, merkt dat er echt werd geluisterd naar de kinderen en jongeren. In zijn aanbevelingen vroeg het Comité België onder meer om kinderen meer te laten participeren en beter te informeren over het Kinderrechtenverdrag. Het Comité raadde België ook aan om maatregelen tegen discriminatie te treffen en om bijzondere aandacht te besteden aan kinderen die in moeilijke omstandigheden moeten leven.

Jammer genoeg merken we dat, ondanks de veelvuldige aanmoedigingen vanwege het Comité om kinderen te laten participeren in het rapportageproces, slechts een handvol landen dit soort proces effectief reeds opgezet hebben. In België heeft UNICEF België met zijn *What do you think?* project er resoluut voor gekozen om kinderen heel actief bij dit rapportageproces te betrekken. In dit rapport van de kinderen en jongeren besteden we daarenboven bijzondere aandacht aan kinderen in een kwetsbare situatie, aangezien die nog te weinig gehoord worden.

Het rapport richt zich tot het Comité, maar wil ook beleidsmakers in eigen land ertoe aanzetten om actief rond kinderrechten aan de slag te gaan en een beleid te voeren dat niet enkel rekening houdt met rechten van kinderen, maar ook SAMEN met hen dit beleid uitwerkt en evalueert.

In al deze opzichten is dit rapport dus een ontegensprekelijke aanvulling op het officiële overheidsrapport en dat van de NGO's en de kinderrechtenombudsdiensten.

Het gaat ons ook om meer dan dit rapport, minstens even belangrijk is het hele proces dat hieraan voorafging. Dit proces beoogt een reëel maatschappelijk debat aan te zwengelen op alle (beleids)niveaus rond de participatie van kinderen, hun beleving en hun situatie.

WAT IS DIT RAPPORT EN WAT IS HET NIET?

In dit rapport worden problemen, wensen en voorstellen gebundeld waarvan kinderen en jongeren onder de 18 jaar in België wakker liggen.

We geven aan waar kinderen en jongeren mee bezig zijn in de hoop dat het tot verbeteringen kan aanzetten. We hopen dat de experts van het Comité er oor voor hebben en er in hun aanbevelingen rekening mee houden, dat de beleidsmakers ermee aan de slag gaan en dat het volwassenen en kinderen zal inspireren.

Het rapport is een samenvatting van hoe kinderen en jongeren in België het respect voor hun rechten ervaren en van de aanbevelingen die ze voorstellen. Het is geen directe beoordeling van reeds bestaande initiatieven van overheid en NGO's. Het gaat ook niet om een bespreking van het rapport van de Belgische overheid of van het alternatief rapport van de NGO's en kinderrechtenombudsdiensten.

Er is ook geen conclusie of "top 10" van de belangrijkste aanbevelingen van de kinderen en jongeren op te maken. Daarmee wordt een debat namelijk afgesloten en wij zien dit rapport niet als een eindpunt, maar als een sterk instrument en momentum dat het werk van de voorbije en de komende jaren en onze pleitbezorging met en voor kinderen voor een toegenomen respect voor hun rechten een extra duw in de rug zal geven.

DE RODE DRADEN

Het gevaar van opsommingen of samenvattingen, is dat men de rijkheid van het originele mogelijk verliest en vervalt in algemeenheden. De mening van zoveel kinderen en jongeren in een paar zinnen bundelen, over zo'n ruime periode en zo'n verschillende thema's, vormt een serieuze uitdaging. Er bestaat immers niet zoiets als "dé mening" van "dé kinderen en jongeren" in ons land. Wat volgt is dan ook geen samenvatting of conclusie, wel een bundeling van een aantal vaststellingen die telkens opnieuw opdoken. Een paar rode draden die we bleven tegenkomen:

1. Een dolenthousiasme bij de kinderen dat ze hun stem mochten laten horen, en een grote nieuwsgierigheid naar wat er met die stem zal gebeuren. Kinderen en jongeren worden niet steeds betrokken in de beslissingen die hen aangaan en, als het gebeurt, vinden ze dat er te weinig rekening mee gehouden wordt. We merken dat voor kleine kinderen en kinderen die in een bijzonder kwetsbare situatie leven, dat "klein" of "kwetsbaar" zijn nog een extra drempel vormt.
2. Mogen en kunnen spelen is een belangrijk punt dat door iedereen aangehaald wordt. Het gaat dan over ruimte en tijd om te spelen, tot de fysieke en psychische toegang tot spel en vrije tijd. Veel wordt bepaald door factoren als financiële drempels, de beschikbaarheid van de ouders en de keuze die zij maken, of nog de fysieke toegankelijkheid.
3. Ook op school weergalmt de roep voor meer spel en meer inspraak. De kinderen willen mee maken, denken, kiezen, durven en doen.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

4. Kinderen en jongeren liggen wakker van (on)gelijke kansen: ze zeggen niet alleen “neen” tegen discriminatie, maar vragen ook expliciet naar meer aandacht voor dit probleem en een positieve aanpak ervan. Jongeren en kinderen die zelf gediscrimineerd worden, zien veel heil in meer uitwisselingen, meer contact met andere kinderen en jongeren.

5. Wat milieu en duurzaamheid betreft, begrijpen kinderen en jongeren niet dat er niet meer werk van gemaakt wordt en dat het leefmilieu niet hoger op de politieke agenda staat. Ook voor dit aandachtspunt willen ze mee de handen uit de mouwen steken.

WAT WILLEN WE MET HET RAPPORT BEREIKEN?

We willen al diegenen die betrokken zijn bij en verantwoordelijk zijn voor het omzetten van de mooie woorden van het Kinderrechtenverdrag in de dagelijkse realiteit - beleidsmakers op alle bevoegdheidsniveaus, de experts van het Comité, advocaten, leerkrachten, beroepskrachten uit allerlei sectoren, ouders, en kinderen en jongeren zelf - een duidelijk beeld geven van wat belangrijk is volgens de kinderen en jongeren zelf. Zodat ze er rekening mee kunnen houden en zodat ze kunnen inzien hoe relevant het is om stil te staan bij wat kinderen en jongeren denken. En zodat ze, samen met kinderen en jongeren, werk kunnen maken van een gezin, klas, school, instelling, stad of land dat geschikt is voor alle kinderen.

HOE KWAM DIT RAPPORT TOT STAND?

UNICEF België en het *What do you think?* project

Het participatieproject *What do you think?* van UNICEF België richt zich tot kinderen en jongeren tot 18 jaar in België en heeft als doel het recht op vrije meningsuiting en participatie van kinderen en jongeren op elk niveau te verbeteren. Meer in het bijzonder wil *What do you think?* de stem van de kinderen laten horen bij het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève.

Om dit rapport op te stellen, ging *What do you think?* met tal van partners aan de slag en verzamelde rechtstreeks en onrechtstreeks ideeën, wensen en voorstellen van kinderen in België. Binnen het project hadden we bijzondere aandacht voor kwetsbare kinderen (deze vindt u terug in het tweede deel van dit rapport), terwijl de Vlaamse Jeugdraad en de Conseil de la Jeunesse actieve partners waren en een ruimere achterban van kinderen en jongeren betrokken (deze bijdrage vindt u in het eerste deel van dit rapport terug).

Binnen het *What do you think?* project werd er voor gekozen om telkens een aantal jaren rond een specifieke problematiek van kwetsbare kinderen te werken. De keuze van de thema's gebeurde zowel op basis van de aanbevelingen van het Comité als op basis van de complementariteit met andere reeds bestaande inspraakprojecten. We vragen ons elke keer af wat er al bestaat op vlak van participatie van bepaalde groepen kinderen en jongeren. Naargelang van het thema worden andere methoden gekozen om zoveel mogelijk rekening te kunnen houden met de specifieke aspecten van elke situatie.

In het tweede deel van dit rapport komen vijf thema's aan bod:

1. Kinderen en jongeren in conflict met de wet

Dit hoofdstuk (p.34 tot 38) is gebaseerd op informatie die we verzameld hebben tijdens een debatnamiddag die op 5 juli 2007 werd georganiseerd. 37 jongeren 'in conflict met de wet' ontmoetten elkaar bij die gelegenheid. Deze jongeren uit 16 verschillende centra gaven hun mening over de eerbiediging van hun rechten in België. Al deze jongeren waren op bevel van de

DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN

jeugdrechter geplaatst wegens gepleegde misdrijven. De aanbevelingen en citaten die in dit rapport vermeld staan, komen uit de verslagen van de debatten en uit de voorbereidende teksten (gedichten, verhalen, ...) die door de jongeren waren opgesteld. In dit hoofdstuk werden ook aanbevelingen van de Vlaamse Jeugdraad opgenomen.

2. Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Dit hoofdstuk (p.39 tot 43) is hoofdzakelijk gebaseerd op informatie uit het rapport « Wat denken de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen ervan? ». Dit rapport uit 2004 bevat de ideeën en voorstellen van meer dan 150 niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks bij het *What Do You Think?* project betrokken waren. Het is het resultaat van vele jaren werk. Vanaf augustus 2002 tot en met 2004 werden namelijk verscheidene acties gevoerd om ervoor te zorgen dat de stem van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen zou worden gehoord. Sinds het rapport van 2004 zijn er echter alweer vijf jaar verstreken en bepaalde dingen zijn veranderd. Samen met een vijftiental niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die we in juli 2009 ontmoetten, konden we ons ervan vergewissen dat de bekommernissen en aanbevelingen die in het rapport van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen aan bod kwamen en in dit rapport werden aangekaart, nog steeds overeenstemmen met de realiteit.

3. Kinderen en jongeren met een handicap

Dit hoofdstuk (p.44 tot 47) is hoofdzakelijk gebaseerd op informatie uit het rapport « Wij zijn jongeren in de eerste plaats ». Dit rapport bevat de ideeën, de wensen en de voorstellen van meer dan 300 jongeren tussen 12 en 18 jaar oud met één of meer sensoriele, fysieke of mentale handicaps. Het is het resultaat van twee jaar bevragingen in het kader van het *What Do You Think?* project. Door dit project met en voor jongeren met een handicap werden verscheidene methodologieën gebruikt (ontmoetingen, debatten, vragenlijsten, tekeningen, foto's, ...). Op die manier krijgen we meer inzicht in de wijze waarop kinderen en jongeren met een handicap het dagelijks leven en de eerbiediging van hun rechten in België ervaren.

4. Kinderen en jongeren in het ziekenhuis

Dit hoofdstuk (p.48 tot 50) is hoofdzakelijk opgebouwd met informatie verkregen uit tekeningen en gedichten. In 2005 en 2006 organiseerde *What do you think?* voor alle kinderen en jongeren op pediatrie en psychiatrie afdelingen in België de tekenwedstrijd "Mijn ziekenhuis in potlood", met de hulp van de volwassenen die op de afdelingen werkzaam zijn (verplegend en onderwijzend personeel in het ziekenhuis, animatoren, opvoeders, enz.). De kinderen en jongeren die dit wilden, konden hun mening ook geven via een vragenlijst. 46 diensten en meer dan 700 kinderen tussen 6 en 18 jaar namen deel aan de wedstrijd. Het resultaat hiervan is een verzameling tekeningen en teksten die gebundeld werden rond de volgende thema's: ziekenhuispersoneel, bezoek, behandelingen, comfort, spelen, ziekenhuizen in het algemeen en psychiatrie ziekenhuizen. Het document kreeg de titel "Mijn ziekenhuis in potlood. Het ziekenhuis door de ogen van kinderen" en besluit met de aanbevelingen van de gehospitaliseerde kinderen.

5. Kinderen en jongeren in psychiatrie diensten

Aan de tekenwedstrijd "Mijn ziekenhuis in potlood" namen ook kinderen deel die in de psychiatrie dienst van het ziekenhuis verbleven (in de zogenaamde K-diensten). Heel wat van de tekeningen die door kinderen uit de K-dienst werden ingezonden, waren bijzonder confronterend. UNICEF België heeft daarom het project willen verderzetten en organiseerde zo op 26 juni 2007 een gedachtenwisseling over "kinderrechten in een K-dienst". UNICEF België wou een stem geven aan jongeren (12-18 jaar) die daar verblijven én aan de volwassen begeleiders die met deze jongeren werken. We vroegen de deelnemers om zich met de hele dienst voor te bereiden op het gesprek. In totaal namen er 14 K-diensten deel, goed voor een 50-tal jongeren. Het resultaat is geen kwantitatieve analyse van een representatief aantal jongeren. Wel kan gesteld

worden dat de brede deelname van 14 (van de 35) geografisch mooi verspreide K-diensten enige representativiteit verleent wat de verschillende soorten K-diensten in België betreft. De mening van de kinderen die weergegeven wordt in het hoofdstuk rond kinderen in de psychiatrie van dit rapport (p.51 tot 55) is zowel gebaseerd op de ingezonden tekeningen als de gedachtenwisseling die plaatshad met de jongeren.

In het kader van het *What do you think?* project voert UNICEF België momenteel een studie uit onder kinderen die in armoede leven. De resultaten van deze studie zouden in de loop van de tweede helft van 2010 beschikbaar moeten zijn. Ze werden dus nog niet verwerkt in dit rapport.

Naast de bijdragen vanuit het *What do you think?* project, is in dit rapport een bijdrage opgenomen van de Vlaamse Jeugdraad en de Conseil de la Jeunesse. Zo worden de aanbevelingen van bijzondere kwetsbare kinderen en jongeren aangevuld met een bijdrage waarvoor een ruimere groep kinderen en jongeren bevraagd werd.

De Vlaamse Jeugdraad

De Vlaamse Jeugdraad streeft naar een samenleving waaraan kinderen en jongeren actief vorm geven. Ze doet dat door de stem van kinderen, jongeren, jeugdadviesorganen en jeugdorganisaties te vertolken en te versterken. De Vlaamse Jeugdraad is het officiële adviesorgaan van de Vlaamse regering voor alles wat kinderen en jongeren aanbelangt en haar adviezen moeten de stem van kinderen en jongeren omvatten. Een bijdrage aan dit rapport was voor de jeugdraad dan ook een grote kans om extra in te zetten op kinderrechten.

De voorbije twee jaar organiseerde de Vlaamse Jeugdraad vele inspraakmomenten voor kinderen en jongeren. Met speelse methodieken werden uitspraken ontlokt. Hoe zij kijken naar de wereld, naar het beleid, naar kinderrechten. Verspreid over het Vlaamse land, werden scholen, speelpleinen, kampen, maar ook gesloten jeugdinstanties betrokken. Daarbovenop werd in 2008 een inspraakcongres voor 1000 jongeren georganiseerd (KLETS!).

In 2009 werd er met de resultaten van al die inspraakmomenten opnieuw naar kinderen en jongeren getrokken (in scholen, naar een enthousiaste jongerenjury,...) . Deze keer met het oog op nieuwe, scherpere en meer concrete aanbevelingen als inhoud van dit rapport. Het project werd geleid door een stuurgroep. Voor een aantal thema's werd samengewerkt met andere organisaties zoals de Vlaamse scholierenkoepel, Globelink, Uit de marge,... Doedèskadèn ondersteunde ons methodisch.

Een grote constante was de tevredenheid op de gezichten van de kinderen, het enthousiasme in hun ogen, omdat ze hun verhaal konden doen. En dit op hun manier: soms lekker honderduit, of heel diep en serieus. Altijd vanuit hun eigen beleving. Een ding staat voor hen vast: in de toekomst liggen nog heel wat uitdagingen en die toekomst die is nu.

Conseil de la Jeunesse

De *Conseil de la Jeunesse* van de Franse Gemeenschap ondergaat tijdens dit tweede semester van 2009 een grondige herschikking als gevolg van de veranderingen aan het wettelijk kader. De *Conseil de la Jeunesse* zal op het einde van het jaar samengesteld zijn uit verkozen jongeren en niet langer uit erkende jongerenorganisaties, zoals bij de voorbereiding van dit rapport.

De ingezamelde informatie dateert nog van de tijd toen deze raad de CJEF heette. De *Commission Enfance* van de CJEF besloot in het toenmalige kader op vraag van UNICEF België om deel te nemen aan de opstelling van dit kinder- en jongerenrapport.

De *Commission Enfance* van de CJEF staat open voor alle jongerenorganisaties en groepeerd in de praktijk de organisaties die werken met 'kinderen' jonger dan 12. Het uitwisselen van informatie en de monitoring- en interpellatiewerkzaamheden met betrekking tot de talloze wettelijke kaders die van toepassing zijn op de sector van de 3 tot 12-jarigen, maken deel uit van de opdracht van de Commissie.

Gedurende meer dan een jaar hebben we de jongerenorganisaties en hun monitoren gevraagd om dagelijks te luisteren naar hun kinderen en om ons hun mening over te brengen. Er werden ook voorstellen gedaan voor animatieactiviteiten met het doel de opinies van kinderen te verzamelen, waarbij meer in het bijzonder op kinderrechten gefocust zou worden. De CJEF maakte ook gebruik van het Salon van de Mandatarissen om samen te werken met en te luisteren naar 200 kinderen uit de lagere school.

Door de specifieke samenstelling van de *Commission Enfance* werden voornamelijk de meningen van 8 tot 12-jarigen geregistreerd (ongeveer 75%). In hun eigen woorden, spontaan, ... Een kwart van de antwoorden komt van de minderjarige monitoren.

Alle meningen werden ingevoerd in een databank. Elke fiche bevat één mening, volledig of gedeeltelijk. Vervolgens werden aan elk van deze fragmenten 1 tot 3 'sleutelwoorden' toegewezen, zodat we ze konden sorteren en groeperen. Op basis hiervan definieerden we de 10 prioriteiten die in dit rapport opgenomen zijn.

Isabelle Marneffe
Directeur Communicatie en Programma's
UNICEF België

Yves Willemot
Algemeen Directeur
UNICEF België

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

DEEL I

**VLAAMSE
JEUGDRAAD
EN
CONSEIL DE LA
JEUNESSE**

INSPRAAK EN PARTICIPATIE

1 ONZE STEM!

We willen dat onze stem ook telt. Wij krijgen nog steeds te weinig kansen om onze mening te zeggen en er wordt te weinig naar ons geluisterd. Soms mogen we onze mening wel zeggen, maar wordt er niets mee gedaan, dat vinden we jammer en zinloos.

WANNEER HET GAAT OVER THEMA'S DIE ONS AANBELANGEN, VINDEN WE DAT WE HET RECHT HEBBEN OM TE WETEN, TE BEGRIJPEN EN ONZE MENING TE GEVEN.

We willen dat onze mening gevraagd wordt, dat er rekening mee gehouden wordt en dat ze gerespecteerd wordt.

We willen een eigen ruimte en eigen middelen om onze mening te uiten.

We willen dat volwassenen ons ook ondersteunen met het vertellen van onze mening (bijvoorbeeld in de klas of op school).

We vinden het ook belangrijk dat we vrij zijn om onze mening al dan niet te zeggen.

We willen leren luisteren en leren respect opbrengen.

2 THUIS

WIJ WILLEN MEER VERTROUWEN KRIJGEN VAN ONZE OUDERS. Thuis hangt veel af van wat mama en papa zeggen en beslissen. We hebben wel wat zelf te beslissen en mee te beslissen, maar er worden beperkingen gesteld aan onze vrijheid om onze vrienden te kiezen, om ons zakgeld te spenderen, om te kiezen welke kleren we aantrekken. Ouders doen dit uit bezorgdheid, wat we wel begrijpen, maar toch wensen we meer vertrouwen te krijgen.

Wij willen dat onze ouders luisteren naar onze mening. Wij willen ook mee beslissen over kleine (klusjes, straffen, kleren) en grote (woonplaats, school,...) dingen in ons leven.

Onze ouders moeten informatie krijgen over de verschillende manieren waarop ze kinderen inspraak kunnen geven in het dagdagelijkse leven.

Er zou een informatieorganisatie moeten bestaan waar de ouders kunnen aankloppen als ze vragen hebben.

WE WILLEN OOK GEHOORD WORDEN BIJ DE ECHTSCHEIDING VAN ONZE OUDERS, zodat er rekening gehouden wordt met onze mening bij de toewijzing van het hoederecht; we willen dat er met ons over de echtscheiding gepraat wordt vóór het te laat is en dat er systemen en activiteiten opgezet worden waardoor kinderen de kans krijgen om hun ouders te zien.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

3 OP SCHOOL

Participatie op school is ook een element dat ons goed gevoel beïnvloedt.

SOMMIGE SCHOLEN HEBBEN AL LEERLINGENRADEN. WE VINDEN DAT DIT EEN GOEDE MANIER KAN ZIJN OM ONZE MENING TE UITEN. Maar vaak luistert de directie van de school niet eens wat we in zo'n leerlingenraad zeggen en wordt er echt geen rekening gehouden met onze stem.

We willen onze mening kunnen geven en voelen dat er echt rekening wordt mee gehouden. Wij willen dat onze ideeën ernstig worden genomen en behandeld.

We wensen meer inspraak over de inrichting van de klas, van de school, van de speelplaats. Hier moet de leerkracht, maar ook de directie oog en oor voor hebben.

We willen meer inspraak in de klas: over het huiswerk en over de straf die we krijgen. Straffen die voor ons geen zin hebben, moeten afgeschaft worden. We moeten uitleg krijgen over het waarom.

We zitten boordevol goede ideeën voor toffe lesdagen, themadagen en uitstapjes, en hebben zin om daar samen met leerkrachten aan te werken.

WE WENSEN EEN ONDERSTEUNENDE ORGANISATIE VOOR PARTICIPATIE IN BASISCHOLEN.

4 IN DE GEMEENTE

OOK IN ONZE GEMEENTE WILLEN WE GRAAG MEEPRATEN EN -DENKEN: OVER DE STRATEN EN SPEELPLEINEN, DE SCHOOLOMGEVING,...

De jeugdleden kunnen een goede manier zijn om onze stem te kennen. Vaak zijn het vooral de oudere jongeren die hierin een plaats krijgen. **WE VINDEN DAT DE JEUGDLEDEN GOED ONDERSTEUND MOETEN WORDEN EN DAT ER NAAR HUN MENING MOET GELUISTERD WORDEN.**

WE WILLEN DAT DAARNAAST DE JONGERE KINDEREN OOK MEE MOETEN KUNNEN DENKEN EN PRATEN. DAT KAN DOOR LEUKE PROJECTEN OP TE ZETTEN. Op onze maat en met de bedoeling om ons te betrekken. Dat kan door een enquête met een prijs aan, een groot spel op het speelplein, of door postkaarten te versturen met onze ideeën erop.

5 HOGEROP (GEMEENSCHAPPEN EN ZO)

Ook de Ministers nemen heel wat beslissingen die een grote invloed hebben op ons.

WE VINDEN DAT OOK ZIJ NAAR DE STEM VAN KINDEREN EN JONGEREN MOETEN LUISTEREN VOORALEER ZE EEN BESLISSING NEMEN. EN DAT ZE REKENING MOETEN HOUDEN MET DIE STEM.

De jeugdleden verzamelen onze stem en brengen zo advies aan de Ministers. We vinden dat een goede manier van werken. Maar het mag niet de enige manier zijn. Ministers moeten ook zelf naar ons toekomen en met ons in gesprek gaan. Het zou een idee zijn om een website te maken waarop jongeren hun mening kunnen posten, zodat de ministers en de politieke besluitvormers die dan rechtstreeks kunnen lezen...

ONDERWIJS

1 ELKE DAG NAAR SCHOOL...

We zijn blij dat we dat kunnen, want we leren dingen bij voor nu en voor later. We leren er ook om samen te leven en we zien onze vrienden. Toch is school nog niet voldoende aan onze noden aangepast.

WE WILLEN ONS GOED VOELEN OP SCHOOL. Verschillende zaken kunnen ons daarbij helpen:

- **VRIENDEN HEBBEN OP SCHOOL.** Vriendschap op school is heel belangrijk voor ons. We voelen ons dan ook slecht als er ruzie gemaakt wordt of erger nog, als er gepest wordt. De school heeft een verantwoordelijkheid om rond pesten actief te werken, zowel naar leerlingen toe als naar de regels op school die pesten in de hand kunnen werken. We willen hier zeker mee over denken.
- **EEN GOEDE SFEER IN DE KLAS EN OP SCHOOL:** door vertrouwen te stellen in de kinderen, door tijd te besteden aan het leren samenleven, door de tijd te nemen voor het oplossen van conflicten in de klas, door samen spelletjes te spelen waarvoor je moet samenwerken, door te vermijden dat er elke dag competitie is, ...
- **VEILIGHEID OP SCHOOL**
- **LEERLINGENBEGELEIDING**
- **TOFFE LEERKRACHTEN**
- **GOEDE INFRASTRUCTUUR**
- **PARTICIPATIE OP SCHOOL IS OOK EEN ELEMENT DAT ONS GOED GEVOEL BEÏNVLOEDT!**

2 INFRASTRUCTUUR

WE WILLEN AANGEPASTE INFRASTRUCTUUR.

WE WILLEN OP SCHOOL MEE BESLISSEN HOE DE INFRASTRUCTUUR ER UITZIET EN HOE DE RUIMTES INGERICHT WORDEN.

WIJ WILLEN MEER SPEELRUIMTE IN DE SCHOOL. Wij hebben hier verschillende voorstellen rond: voldoende groene ruimte op school; ruimtes (binnen of overdekt) om te vertoeven wanneer het regent; meer sportmogelijkheden binnen of een aparte sportplek op de speelplaats; een (multifunctionele) ruimte waar we ons eigen ding kunnen doen ("lounge", "chill", "spelletjes", ...) en die voor iedereen toegankelijk is.

WIJ WILLEN PROPERE EN VOLDOENDE TOILETTEN IN ONZE SCHOLEN!

WIJ WILLEN KLEURTJES IN ONZE SCHOLEN! Op de muren in de klas, gangen, toiletten, speelplaats. Felle, opvallende kleuren zijn onze favoriet, eerder dan pastelkleuren.

WIJ WILLEN VEEL OPEN RUIMTE IN ONZE SCHOOL EN GROTE KLASLOKALEN. Een school met veel licht en groen passen in dit plaatje.

VOOR ONS IS DE TOEGANKELIJKHEID VAN DE SCHOOL VOOR ALLE LEERLINGEN EEN PRIORITEIT. Ook rolstoelgebruikers moeten zich vlot kunnen verplaatsen in schoolgebouwen.

WANNEER ER IETS STUK GAAT, WILLEN WE DAT HET SNEL HERSTELD WORDT.

3 DE LESSEN

We hebben enkele wensen voor onze lessen...

WIJ VINDEN DAT IN ELKE KLAS EEN COMPUTER MET INTERNETAANSLUITING MOET STAAN.

Wij zijn absoluut overtuigd van het nut van computerlessen op school, maar ook in alle lessen moet dit gebruikt worden. We juichen het gebruik van smartboards toe, maar we willen er niet mee overdrijven. Enkel in lessen waar veel met beelden of tekeningen wordt gewerkt, is dit interessant.

WIJ ZIJN VOORSTANDER OM IN DE LAGERE SCHOOL MINSTENS ÉÉN UUR PER WEEK TE BESTEDEN AAN 'HANDENARBEID'.

We hebben hier een aantal suggesties voor: een moestuin voorzien in de school, die we samen onderhouden (met de groenten kunnen we gezond leren koken), of een aantal 'klasdieren' op school om voor te zorgen. Ook knutselen, techniekensessies, ... zijn mogelijke invullingen van dit uurtje.

WIJ WILLEN VOLDOENDE MATERIAAL OM MEE TE WERKEN IN DE LESSEN EN MODERN MATERIAAL DAT OOK OP DIT MOMENT IN DE WERKWERELD WORDT GEBRUIKT!

Scholen moeten voldoende geld krijgen om hierin te investeren zodat wij goed voorbereid zijn als we op de arbeidsmarkt terechtkomen.

WIJ WILLEN VOLDOENDE UREN SPORT OP SCHOOL.

Op dit moment vinden we dit zeer beperkt. Interscholencompetities vinden we ook erg leuk en mogen buiten de schooluren doorgaan.

UITSTAPPEN DIE GEKOPPELD ZIJN AAN LESSEN, DOEN JE DE LEERSTOF BETER BEGRIJPEN.

De kosten van deze uitstappen, mogen wel niet aan de leerlingen worden doorgerekend, dus daarvoor moet de overheid bijspringen.

IN SCHOLEN MOET REKENING GEHOUDEN WORDEN MET HET NIVEAU VAN ALLE LEERLINGEN.

Elke leerling moet meekunnen met de lessen.

WIJ WILLEN MEER INSpraak IN HET AANBOD VAN ETEN EN DRINKEN OP ONZE SCHOLEN.

We willen mee het beleid bepalen dat op onze scholen hierover gevoerd wordt.

4 DE LEERKRACHTEN

WE WILLEN GOEDE LEERKRACHTEN.

De leerkracht is enorm belangrijk voor ons, zij moeten ons immers heel wat leren en voorbereiden op de volgende jaren en op later en staan elke dag in onze klas.

Daarom een lijstje van kenmerken en kwaliteiten die we bij leerkrachten graag hebben om mee rekening te houden in de opleiding van leerkrachten...

ONZE LEERKRACHTEN MOETEN HEEL WAT KWALITEITEN HEBBEN OM MET DE LEERLINGEN OM TE GAAN.

Onze leerkrachten moeten: goed kunnen luisteren en proberen ons te begrijpen; ons laten uitspreken als we iets zeggen en ons onze mening laten zeggen; eerlijk en rechtvaardig zijn; respect hebben voor ons; ons een veilig gevoel geven; doen wat ze beloven; ons aanmoedigen en behulpzaam zijn; gezag uitstralen zodat we respect hebben voor hen.

IN HET BASISONDERWIJS HEBBEN WIJ BIJ VOORKEUR LEERKRACHTEN DIE VOOR EEN LEUKE SFEER ZORGEN; soms meespelen met ons; af en toe ontspanning geven; grappig zijn en tegen grapjes kunnen.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

DE LESSEN MOETEN ZINVOL EN ORIGINEEL ZIJN. Persoonlijke inbreng van de leerkracht maakt het nog leuker. Dat leerkrachten creatief zijn in hun lessen en er leuke projecten plaatsvinden, maakt het ook aangenamer. Leerkrachten moeten goed uitleg geven, duidelijk schrijven en onze taken en toetsen juist verbeteren.

WIJ VINDEN HUISWERK NODIG EN ZIEN ER ZEKER HET NUT VAN IN. MAAR DIT MAG NIET TE VEEL ZIJN EN WE WILLEN AAN DE LEERKRACHTEN VRAGEN OM VOORAL SPEELSE VORMEN VAN HUISWERK TE GEVEN. Bijvoorbeeld kruiswoordraadsels, iemand interviewen, ...

WE VINDEN HET BELANGRIJK OM FEEDBACK TE KUNNEN GEVEN AAN ONZE LEERKRACHTEN.

We willen dit op een goede manier doen en niet zomaar iemand ophemelen of afbreken.

5 GELIJKE KANSEN

WIJ WILLEN GELIJKE KANSEN VOOR IEDEREEN IN HET ONDERWIJS: alle kinderen en jongeren moeten zonder problemen onderwijs kunnen volgen.

ER MOET VOOR GEZORGD WORDEN DAT WE IN ALLE SCHOLEN AANVAARD WORDEN. KINDEREN DIE HET MOEILIK HEBBEN, MAG JE NIET WEIGEREN. Er zouden ook geen goede en slechte scholen mogen zijn: een school moet altijd goed zijn.

Het belang van onderwijs is echt heel groot om een plekje te vinden in deze maatschappij.

Daarom vinden we het enorm belangrijk: dat onderwijs gratis is; dat er op maat kan gewerkt worden voor verschillende leerlingen (bijvoorbeeld rond taal); dat leerlingen ingeschakeld kunnen worden om anderen in de klas of de school te helpen; dat de kinderen van kansarme gezinnen toegang krijgen tot studiebeurzen.

WIJ VINDEN DAT HET ONDERWIJS EEN BELANGRIJKE TAAK TE VERVULLEN HEEFT IN DE STRIJD TEGEN DISCRIMINATIE.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

DISCRIMINATIE

1 EEN POSITIEVE DIVERSITEIT

Er is een grote diversiteit bij kinderen in België. Wij houden van deze diversiteit omdat ze ons de kans biedt om samen te leven met verschillende aspecten van de realiteit en om in aanraking te komen met verschillende manieren van denken.

WE VINDEN DAN OOK DAT ER POSITIEF WERK GEMAAKT MOET WORDEN VAN DIVERSITEIT. EN DAT ALLE KINDEREN EN VOLWASSENEN GELIJKE RECHTEN, KANSSEN EN Plichten MOETEN HEBBEN. WE WILLEN DAT ER GEEN KINDEREN MEER GEDISCRIMINEERD WORDEN.

DAAROM WILLEN WE LEREN SAMENLEVEN:

- Er moeten meer 'gemengde' ontmoetingsplaatsen komen
- Er mag geen verschil gemaakt worden tussen kinderen (taal, gemeente, financiële middelen, ...)
- Er moet een einde komen aan de heibel en zelfs discriminatie tussen Vlamingen en Franstaligen

WE WILLEN LEREN REAGEREN OP DISCRIMINATIE:

- Er moet een omgeving gecreëerd worden zodat we zonder schrik kunnen reageren. We hebben een laagdrempelig meldpunt nodig waar we vormen van discriminatie kunnen melden. We worden zelf geconfronteerd met pesterijen of zien andere kinderen anders behandeld worden. We willen wel reageren op discriminatie, maar dat is niet zo gemakkelijk. We durven soms niet uit schrik voor negatieve reacties.
- Wij vinden dat wie discrimineert, gestraft moet worden. Maar straffen alleen helpt niet, er moet ook uitgelegd worden wat discriminatie is en waarom het niet kan.

2 IN HET ONDERWIJS

WE WILLEN DAT HET ONDERWIJS (IN ALLE ONDERWIJSRICHTINGEN) ZIJN BELANGRIJKE TAAK VERVULT IN DE STRIJD TEGEN DISCRIMINATIE.

ALLE SCHOLEN MOETEN TOEGANKELIJK ZIJN VOOR IEDEREEN, ZOWEL FYSIEK, FINANCIËEL ALS SOCIAAL.

JONGEREN MOETEN BEWUST GEMAAKT WORDEN VAN WAT DISCRIMINATIE KAN BETEKENEN EN WELKE GEVOLGEN DAT KAN HEBBEN VOOR IEMAND.

Naast de juiste informatie doorgeven, moeten er ook projectdagen, ontmoetingsdagen, ... rond diversiteit georganiseerd worden.

ER MOET MEER GEÏNVESTEERD WORDEN IN GEMENGDE SCHOLEN ZODAT JE LEERT SAMENLEVEN MET IEDEREEN. ER MOET VOOR VOLDOENDE ONDERSTEUNING VAN DE LEERKRACHTEN GEZORGD WORDEN,

zodat ze kunnen omgaan met een mix van leerlingen (personen met een handicap, met ADHD, van allochtone afkomst...).

IN ALLE VAKKEN MOET ER AANDACHT ZIJN VOOR DISCRIMINATIE. Dat kan op een positieve manier door in de alledaagse dingen diversiteit aan bod te laten komen.

OP SCHOOL MOETEN AANLEIDINGEN TOT DISCRIMINATIE BESPREEKBAAR ZIJN. We willen geen taboes meer.

3 IN HET BESTUUR

WE WILLEN DAT DE OVERHEID INVESTEERT IN HET PROMOTEN VAN DIVERSITEIT EN NIET IN HOKJES DENKT. Iedereen is gelijk.

WE WILLEN DAT DE OVERHEID PROJECTEN EN ORGANISATIES ONDERSTEUNT DIE WERKEN AAN DIVERSITEIT EN INTEGRATIE.

WE WILLEN DAT DE OVERHEID ZIJN VOORBEELDFUNCTIE UITOEFENT en zelf geen mensen uitsluit voor een job bij de overheid. We willen ook dat ze bedrijven aanzet om iedereen een gelijke kans te geven. Zeker voor die groepen van mensen (allochtonen, gehandicapten, maar ook jongeren) die momenteel vaak uitgesloten worden en moeilijk een job vinden.

4 “VREEMDELINGEN” MOGEN NIET GEDISCRIMINEERD WORDEN

WIJ WILLEN EEN DUIDELJKERE EN SNELLERE PROCEDURE OM MENSEN DIE IN ONS LAND TOEKOMEN SNEL ZICHT TE GEVEN OP HUN TOEKOMST zodat ze snel weten of ze al dan niet mogen blijven in België.

OOK MENSEN DIE ASIEL AANVRAGEN MOETEN DE JUISTE INFORMATIE KRIJGEN. Op hun maat en duidelijk verstaanbaar. Ze moeten met hun vragen terecht kunnen en ondersteund en begeleid worden, ook als ze uiteindelijk geen asiel krijgen.

IEDEREEN MOET DE KANS KRIJGEN OP EEN GOEDE JOB EN OM DE TAAL TE LEREN. Het onderwijs en de arbeidsmarkt moeten zich ook afstemmen op “vreemdelingen” en hen meer en eerlijke kansen geven.

Nieuwkomers moeten bereid zijn zich tot op een zeker hoogte aan te passen en dingen in ons land te leren kennen.

5 EEN POSITIEVERE BEELDVORMING

ER MOET GEWERKT WORDEN AAN EEN POSITIEVERE BEELDVORMING:

DE OVERHEID MOET MEER SENSIBILISERINGSCAMPAGNES OPZETTEN ROND VERDRAAGZAAMHEID EN GELIJKE KANSEN.

ER MOETEN MEER VORMINGEN GEGEVEN WORDEN over discriminatie en diversiteit aan ouders, aan begeleiders en trainers van bijvoorbeeld een sportclub, aan animatoren in een jeugdbeweging, of aan leerkrachten in de klas. Zo leer je hen om bepaalde dingen over diversiteit en discriminatie niet dood te zwijgen.

IN NIEUWSUITZENDINGEN MOET ER MEER PLAATS GEMAAKT WORDEN VOOR MEER GEBALANCEERDE BEELDVORMING. Op de televisie worden er veel negatieve en slechte dingen over allochtonen getoond. Zo krijgen we een fout beeld van hoe die mensen echt zijn. Je krijgt alleen maar de stereotiepe beelden van mensen te zien en dat is fout. Meer realistische en volledige beeldvorming kan gebeuren door: verhoogde aandacht voor het probleem in de opleiding van journalisten; campagnes voor het brede publiek; het uitreiken van prijzen voor verdraagzaamheid aan mediabedrijven die inspanningen leveren om allochtonen op een positieve manier op het scherm te brengen.

TOT SLOT VRAGEN WE MEER RESPECT VOOR JONGEREN. WE VRAGEN MEER AANDACHT voor jongeren die leuke dingen doen en meer vertrouwen in jongeren.

VRIJE TIJD - SPEELRUIMTE

1 ONZE VRIJE TIJD

Als we niet naar school moeten, hebben we vrije tijd. We gebruiken die om huiswerk te maken, te studeren, activiteiten met ons gezin te doen, te spelen en bezig te zijn met hobby's.

WE HEBBEN HET RECHT OM HOBBY'S TE HEBBEN TIJDENS DE VAKANTIE EN GEDURENDE HET SCHOOLJAAR, ONGEACHT ONZE LEEFTIJD EN DE PLAATS WAAR WE WONEN.

We stellen vast dat dit niet altijd mogelijk is:

- Vaak zijn hobby's erg duur;
- De activiteiten die je wilt doen, vind je niet overal;
- Er valt helemaal niet altijd iets te beleven in de vakantie;
- Het zijn de ouders die voor ons beslissen;
- Wanneer onze ouders werken, moeten wij naar de kinderopvang;
- In België zijn er te weinig ruimte en mogelijkheden om buiten te kunnen spelen.

2 IDEEËN!

WIJ WILLEN ALLE KINDEREN DE TOEGANG TOT HOBBY'S WAARBORGEN:

- door de verschillende groepen van kinderen te mengen (niet altijd die van de probleemwijken);
- door de toegang tot de zwembaden in de gemeenten te vereenvoudigen;
- door spelotheken en speelruimtes te ondersteunen waar je met andere kinderen en volwassenen kunt spelen.

WIJ WILLEN MEER GEVARIEERDE ACTIVITEITEN AANBIEDEN.

WIJ WILLEN ONTMOETINGSPLAATSEN HEBBEN:

- door ervoor te zorgen dat er meer parkjes, speelpleinen en sportvelden komen dicht bij de plaatsen waar kinderen wonen. Buitenruimte is nodig voor ons om te spelen, om te bewegen, om vrienden te maken. We willen bijvoorbeeld dat er in alle dorpen speelpleinen aangelegd worden.
- door ervoor te zorgen dat bestaande ruimtes onderhouden worden, dat er meer leuke en kleurrijke speeltuigen staan in de parkjes en dat die af en toe vernieuwd worden.
- door ervoor te zorgen dat het park leuk is en uitdaagt om te spelen: kleine bergen, fonteinen, planten...; voldoende bankjes, zodat ook onze ouders het leuk vinden om naar het park te gaan met ons; gratis drinkfonteinnetjes in de parken; voldoende plek waar we mogen sporten.
- door de bestaande initiatieven en projecten te subsidiëren. We willen dat initiatieven (speelpleinen, jeugdwerk) die georganiseerd worden voor ons door de overheid volledig gewaardeerd worden en voldoende steun en budget krijgen.

WIJ WILLEN DAT DE SPEELRUIMTEN TIJDENS DE VAKANTIE TOEGANKELIJK GEMAAKT WORDEN

door de scholen te 'openen' en door ons te laten spelen op de voetbalvelden.

WIJ WILLEN ACTIEF MEEWERKEN AAN PROJECTEN VOOR DE AANLEG VAN SPEELPLEINEN IN ONZE WIJK. WE WILLEN MEER INSpraak IN DE AANLEG VAN SPEELPLEKKEN EN IN DE AANLEG VAN ONZE BUURT.

WIJ WILLEN ECHTE VRIJE TIJD HEBBEN waarbij men ons laat kiezen; doordat ouders vroeger thuiskomen van hun werk zodat we kunnen spelen en ons uitleven; door tijd vrij te laten na de school: we moeten niet altijd studeren; door kinderen niet te verplichten om mee te doen aan competities.

WIJ WILLEN DAT ELK KIND OP VAKANTIE KAN.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

MILIEU

1 LEVEN IN EEN MILIEUVRIENDELIJKE OMGEVING

WIJ VINDEN HET BELANGRIJK IN EEN MILIEUVRIENDELIJKE OMGEVING TE KUNNEN WONEN, LEREN, SPELEN...

Er is in België te veel vervuiling en er wordt te weinig gedaan voor het milieu. Er wordt te weinig werk gemaakt van milieuvriendelijk vervoer en alternatieve energiebronnen.

WE WILLEN MEER BETROKKEN WORDEN IN DE GESPREKKEN EN BESLISSINGEN.

Deze wereld is ook van ons. Het is meer dan jammer dat het milieu geen prioriteit is voor de volwassenen. We moeten verder denken dan België en ook wereldwijd actie ondernemen.

2 VERVUILING

WIJ WILLEN MINDER VERVUILING.

WE WILLEN MINDER AUTO'S OP DE WEG DOOR: autoloze zondagen; meer mensen te stimuleren om zich met het openbaar vervoer te verplaatsen, carpooling te promoten; fietsen goedkoper te maken. De infrastructuur van het openbaar vervoer moet verbeterd worden (zie mobiliteit).

WE WILLEN MEER MILIEUVRIENDELIJKE AUTO'S DOOR: milieuvriendelijke auto's goedkoper te maken, vervuilende duurder. Bedrijfswagens niet langer fiscaal aftrekbaar te maken en enkel milieuvriendelijke bedrijfswagens toe te laten.

WE WILLEN MINDER VERPAKKINGEN. Je kunt beter onverpakte dingen kopen.

WE WILLEN DAT AFVAL BETER GESORTEERD WORDT THUIS, maar vooral ook op school en in de stad. Er zijn nog altijd geen pmd-vuilnisbakken op het gemeenteplein.

WE WILLEN DE VOLWASSENEN VRAGEN OM HET GOEDE VOORBEELD TE GEVEN. Er ligt veel te veel afval langs de wegen. Er moeten vuilnisbakken komen en die moeten regelmatig leeggemaakt worden.

3 ENERGIE

WIJ WILLEN EEN BETER MILIEU.

WIJ WILLEN MEER GROENE ENERGIE. De overheid moet nog meer op zoek gaan naar hernieuwbare energiebronnen. Wij willen een snelle toepassing in het dagelijks leven van windmolens en zonne-energie.

WETENSCHAPPELIJKE KENNIS OVER ALTERNATIEVE ENERGIEBRONNEN MOET SNELLER WORDEN VRIJGEGEVEN ZODAT MILIEUVRIENDELIJKE TECHNOLOGIEËN SNELLER IN DE PRAKTIJK KUNNEN WORDEN GEBRACHT.

Er is nood aan Europese richtlijnen over groene energie en zware milieunormen met boetes. Milieuvriendelijk gedrag moet beloond worden.

4 NATUUR

Niet alle kinderen zijn gelijk wat de natuur betreft: er is veel meer vervuiling in de stad en we hebben niet allemaal toegang tot speelplekken in de natuur en bossen waarin we vrij kunnen spelen.

WIJ WILLEN MEER NATUUR: NATUURGEBIEDEN BESCHERMEN; MEER EN BETER ONDERHOUDEN GROEN IN DE STAD EN OP SCHOOL; MEER BOMEN EN BOSSEN DIE VOOR IEDEREEN TOEGANKELIJK ZIJN; MEER GROEN OM TE SPELEN (IN PARKEN, SPEELBOSSEN, SPEELTERREINEN).

5 ANDERS CONSUMEREN

Wij willen ons verbruik beperken (waterverbruik beperken, anders consumeren door bijvoorbeeld tweedehandskleding, het gebruik van bepaalde toestellen verminderen) en willen ook dat andere mensen hier bewuster mee omgaan.

DE OVERHEID MOET HIERBIJ HELPEN EN GOEDE ACTIES BEKRACHTIGEN, EERDER DAN TE BESTRAFFEN.

WIJ WILLEN CAMPAGNES DIE ONS INFORMEREN OVER HET EFFECT VAN ONZE INSPANNINGEN EN WAT DIE PRECIES BETEKENEN.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

MOBILITEIT

1 VEILIGHEID EN TOEGANKELIJKHEID

WIJ WILLEN ONS VEILIG, MAAR OOK ZELFSTANDIG KUNNEN VERPLAATSEN.

Daarvoor willen we:

VEILIGE FIETS- EN VOETPADEN. We willen ons veilig te voet of met de fiets kunnen verplaatsen. Op een veilige afstand van de autoweg, maar dit betekent niet dat koning auto sneller mag rijden. Als we toch op een gevaarlijke baan moeten, dan willen we dat fietspaden duidelijk te zien zijn, door een fluorescerende kleur, verkeersborden en strepen op de weg.

MEER VERLICHTING OP KLEINERE WEGEN.

DAT AUTOBESTUURDERS GESTIMULEERD WORDEN OM VEILIG EN HOFFELIJK TE RIJDEN. We zijn kwetsbaar op de weg. Dat kan door meer sensibiliseringscampagnes, de bestuurders te straffen als ze een overtreding doen, en goede informatie te geven aan de chauffeurs wat de gevolgen kunnen zijn van te snel rijden.

WE WILLEN MEER VEILIGHEID IN DE BUURT VAN SCHOLEN EN OP PLEKKEN DIE VOOR KINDEREN

BEDOELD ZIJN: door te zorgen voor verkeersdrempels en politiemannen waar bestuurders bang voor zijn; door meer borden te plaatsen met 'niet harder dan 30' en 'opgelet kinderen'; door oversteekplaatsen voor voetgangers 's nachts of wanneer er mist is beter te verlichten; door iedereen fluorescerende hesjes te geven; door meer zebrapaden te schilderen.

DE WEG MOET OOK VOOR ONS TOEGANKELIJK ZIJN.

We willen dat iedereen zich kan verplaatsen. Alle gebouwen, voetpaden en wegen moeten aangepast zijn zodat ook mensen met een handicap overal kunnen komen.

2 HET OPENBAAR VERVOER

HET OPENBAAR VERVOER MOET GOEDKOOP, MILIEUVRIENDELIJK, KINDVRIENDELIJK EN GEMAKKELIJK ZIJN.

Daarom willen we:

MEER BUS, TREIN EN TRAM. Zeker wanneer we terugkeren naar huis als de school gedaan is. Zodat iedereen een zitplaats heeft en zodat minder kinderen met de auto gevoerd moeten worden. En meer nachtbussen, om ons de kans te geven 's avonds ook met het openbaar vervoer te gaan.

GRATIS BUS, TREIN EN TRAM. Niet alleen voor senioren, ook voor ons en arme mensen. Want met de bus, trein of tram rijden kost nog te veel geld.

DAT HET GEMAKKELIJKER WORDT OM DE BUS, TREIN EN TRAM TE NEMEN: door de haltes dichterbij de huizen te maken; door het op en afstappen veilig te maken (met zebrapaden en voetpaden in de buurt); door de trein en de bus beter op elkaar af te stemmen (tickets, uurregeling, netwerk); door aan de bus- en tramhaltes en de stations veilige fietsstallingen te voorzien.

DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN

GEZONDHEID EN PREVENTIE

1 TABOES DOORBREKEN

Er hangen rond gezondheid, preventie, alcohol, drugs, seksualiteit, abortus, euthanasie, anorexia, overgewicht... nog veel taboes.

Er is een groot gebrek aan informatie over gezonde voeding, drugs, alcohol, ... **WE WILLEN DAT WE ZELF KEUZES KUNNEN MAKEN EN DAT WE DAARVOOR DE JUISTE INFORMATIE MOETEN KRIJGEN.** We willen niet betutteld worden, maar vinden wel dat we soms ook beschermd moeten worden door te zorgen dat we niet te vroeg in contact komen met gevaarlijke middelen zoals drugs. Onze school en ouders hebben een belangrijke rol in het geven van de juiste informatie.

WIJ WILLEN TABOES DOORBREKEN EN DEZE THEMA'S MEER BESPREEKBAAR MAKEN.

2 THUIS, OP SCHOOL EN IN DE MEDIA

MET DE OUDERS

WIJ WILLEN DAT WE MAKKELIJKER EN OPENER MET ONZE OUDERS KUNNEN PRATEN. Zij moeten worden geïnformeerd over hoe ze op een open manier en in onze taal dingen aan bod kunnen brengen.

OP SCHOOL

WIJ WILLEN DAT ER ELK SCHOOLJAAR RUIMTE VRIJGEMAAKT WORDT IN HET LESSENPAKKET OM TE WERKEN ROND ALCOHOL, DRUGS, SEKS... Dit moet van start gaan in de lagere school rekening houdend met de verschillende situatie van de leerlingen in elke klas. Niemand moet verplicht worden om hieraan deel te nemen.

WE WENSEN NIET LOUTER DE WETENSCHAPPELIJKE KENNIS OVER GEZONDHEID EN PREVENTIE TE HOREN. EEN PERSOONLIJK GETUIGENIS OF INFORMATIE OVER RELATIES HEEFT MEER IMPACT. We willen informatie die niet betuttelend is. Niet informatie die ons vertelt wat we wel of niet moeten doen, maar die ons helpt bewuste keuzes maken.

WIJ WILLEN DAT ER OP SCHOOL MOGELIJKHEDEN EN FACILITEITEN WORDEN VOORZIEN OM MET VERTROUWENSPERSONEN EN OP EEN INFORMELE MANIER HIEROVER TE SPREKEN.

VIA DE MEDIA

WIJ WILLEN SENSIBILISERING OVER GEZONDHEID VIA CAMPAGNES. Campagnes moeten voor zichzelf spreken, zonder veel tekst, met sprekende beelden, op maat van kinderen en jongeren. Bij het opstellen van de campagnes moet er meer geluisterd worden naar wat jongeren erover denken.

WE WILLEN DAT ER OP HET INTERNET BETROUWBARE INFORMATIE TE VINDEN IS, WANT WE VINDEN ER VEEL INFORMATIE. Het voordeel van internet is ook dat je je anoniem kan informeren. Op televisie willen we documentaires bekijken over de problemen en gevaren rond gezondheid, drugs, alcohol en seks, die aangepast zijn voor elke leeftijdsgroep en met herkenbare situaties voor de jongeren, die niet meteen alle extremen tonen.

3 GEZOND ETEN

WE WILLEN DAT GEZOND ETEN GESTIMULEERD WORDT.

WE DENKEN DAT JE DE OUDERS MOET SENSIBILISEREN.

We willen gezonde en gevarieerde voeding en drank op school, niet enkel via eenmalige projecten, maar op een duurzame manier.

We willen dat producten van eerlijke handel op school en in jeugdhuisen makkelijker verkrijgbaar zijn.

We willen dat gezonde voeding goedkoper wordt, zodat alle kinderen gezond kunnen eten. We willen ook dat alle kinderen genoeg te eten krijgen om hun honger te stillen.

4 SPORTEN

WE WILLEN DAT SPORTEN MEER WORDT GESTIMULEERD: door een groter sportaanbod op school; via ludieke acties door de gemeente en de overheid, zoals "Start to run"; door sporten goedkoper te maken.

5 MEER AANDACHT VOOR GEZONDHEID EN PREVENTIE

In België kun je maar beter rijk zijn als je gezond wil zijn: gezond eten is duurder, dokters en geneesmiddelen zijn duur, verzorging is duur, ...

Er is te weinig aandacht voor gezonde voeding, sporten en preventie.

WIJ WILLEN AANDACHT VOOR GEZONDHEID EN PREVENTIE OP OPENBARE PLAATSEN:

WE VRAGEN TOEGANG TOT GEZONDHEIDSZORG VOOR IEDEREEN: gratis dokter voor kinderen en plaatsen waar we naar een dokter kunnen zonder onze ouders

WIJ WILLEN MEER TOEGANG TOT VERZORGDE OPENBARE TOILETTEN.

WIJ WILLEN CONDOOMS EN DE PIL GRATIS LATEN VERDELEN door apothekers en meer condoomautomaten op publieke plaatsen (in cafés, cinema's, 24 uur-shops, discotheken, winkelstraten...).

WIJ WILLEN ROOKVRIJE PUBLIEKE PLAATSEN, zeker waar gegeten kan worden.

REPRESSIE MAG NIET DE ENIGE MAATREGEL ZIJN TEGEN SIGARETTEN EN ALCOHOL.

Volwassenen, jongeren en kinderen hebben vooral de juiste informatie nodig over de gevaren van alcohol en tabak.

WIJ WILLEN OOK VOLDOENDE AANDACHT VOOR PSYCHISCHE PROBLEMEN.

INFORMATIE

1 BETERE KEUZES DOOR VEEL EN GOEDE INFORMATIE

We denken dat we over het algemeen goed geïnformeerd zijn. Jongeren weten waar ze informatie kunnen vinden over hobby's en activiteiten. Maar wanneer ze ons preciezere vragen stellen, realiseren we ons dat er veel is dat we niet weten over dingen die ons aanbelangen!

WE WILLEN JUISTE EN BETROUWBARE INFORMATIE.

We leven in een wereld waar informatie een noodzaak is. Omdat we veel keuzes moeten maken die belangrijk zijn voor ons latere leven. Door veel en goede informatie kunnen we betere keuzes maken. Maar dikwijls hebben we niet genoeg informatie of is de informatie niet juist. Er is heel wat informatie en toch krijgen we niet altijd een antwoord op onze vragen.

WE WILLEN DAT ER MEER INFORMATIE WORDT GEGEVEN OVER ONZE KINDERRECHTEN, ZOWEL DOOR DE OVERHEID EN DE INFORMATIE-ORGANISATIES ALS OP SCHOOL.

Wij zijn misschien wel minderjarig, maar we hebben ook onze rechten. En dat vergeten sommige volwassenen wel eens. Maar ook kinderen zelf weten soms niet welke rechten ze hebben.

2 SLEUTELFIGUREN EN VERTROUWENSPERSONEN

VRIENDEN, OUDERS, FAMILIE EN SCHOOL ZIJN VOOR ONS BELANGRIJKE INFORMATIEBRONNEN. We zoeken en vinden veel informatie bij onze ouders, zussen, broers, vrienden, leerkrachten, ...

HET IS NODIG DAT ZIJ DE JUISTE INFORMATIE HEBBEN EN ONS ZO KUNNEN HELPEN OM GOEDE KEUZES TE MAKEN.

Dat kan door:

- **SPECIALE WEBSITES EN FOLDERS** te maken rond allerhande thema's die ons aangaan. Deze websites en folders moeten naar de ouders en leerkrachten gericht worden zodat zij de juiste informatie aan ons kunnen doorgeven.
- **HEEL WAT INFORMATIE ROND DE THEMA'S DIE WIJ BELANGRIJK VINDEN OP SCHOOL AAN ONS DOOR TE GEVEN.** Dat gebeurt nu te weinig. We willen dat de school ons die informatie geeft. Over de arbeidsmarkt, onze studiekeuze, veilig verkeer, seksualiteit en relaties,...

WE WILLEN DAT MEDIAONDERRICHT IN DE LESSEN OP SCHOOL OPGENOMEN WORDT.

Voor velen van ons is politiek een "ver van ons bed show". Maar vaak komt dat omdat we er niet genoeg over weten. Nochtans moeten ook wij binnen enkele jaren stemmen. Om dat goed te doen hebben we ook de juiste informatie nodig. **WE WILLEN DAT DE SCHOOL ONS**

BETROUWBARE EN OBJECTIEVE INFORMATIE BRENGT OVER POLITIEK EN DE STEMPLICHT: WAT IS DEMOCRATIE, HOE WORDT BELGIË POLITIEK GEORGANISEERD, WELKE PARTIJEN BESTAAN ER, WAT IS HUN PROGRAMMA, WAT IS DE ACHTERGROND VAN DEZE PARTIJEN, ...

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

3 TOEGANKELIJKHEID VAN INFORMATIE

Zelf zoeken we ook naar informatie bijvoorbeeld via het internet, de bibliotheek, de kinder- en jongerentelefoon, het jongereninformatiepunt in de gemeente (JIP),...

WE WILLEN DAT DE OVERHEID ORGANISATIES ONDERSTEUNT DIE SPECIAAL VOOR ONS VERSTAANBARE INFORMATIE MAKEN. DIE ORGANISATIES MOETEN GRATIS EN GOED BEREIKBAAR ZIJN ALS WE VRAGEN HEBBEN. Dat kan via het internet of een gratis telefoonlijn met een bekend telefoonnummer.

WE MOETEN OOK ANONIEM TERECHT KUNNEN MET ONZE VRAGEN. WE WILLEN OOK DAT DE INFORMATIE - TELEFOONLIJNEN EN WEBSITES ANONIEM EN GRATIS ZIJN. WE VINDEN DAT WE RECHT HEBBEN OP DIE PRIVACY. Onze ouders moeten niet altijd weten welke informatie we zoeken en welke vragen we hebben.

INFORMATIE MOET DUIDELIJK ZIJN EN VERSTAANBAAR GEBRACHT WORDEN, OP ONZE MAAT. MEER INFORMATIE MOET GEMAAKT WORDEN SAMEN MET ONS. Wij weten immers het beste wat onze vragen zijn, welke woorden we begrijpen en hoe we op zoek gaan naar informatie.

DE VERPAKKING VAN INFORMATIE IS VOOR ONS OOK BELANGRIJK. We willen websites en folders die er goed uitzien en toch betrouwbare informatie geven. Dat geeft ons meer zin om die dingen te lezen.

4 HET INTERNET

Het internet is een manier om informatie te vinden en ook vrienden te maken. Er zijn echter ook heel wat sites die niet geschikt zijn, of die zelfs gevaarlijk zijn voor ons.

WE WILLEN OP HET INTERNET KUNNEN ZOEKEN NAAR DE INFORMATIE DIE WE WILLEN. WE WILLEN OOK DAT ALLE KINDEREN GEMAKKELIJK OP INTERNET KUNNEN. DAARVOOR KAN GRATIS INTERNET AANGEBODEN WORDEN OP SCHOLEN TIJDENS DE PAUZE, IN DE BIBLIOTHEEK, IN JEUGDHUIZEN,...

DE OVERHEID KAN OOK GEZINNEN DIE HET FINANCIËEL MOEILIJK HEBBEN, HELPEN OM TOCH INTERNET AAN TE SCHAFFEN.

WE WILLEN VEILIG INTERNET OM VEILIG EN GERUST ROND TE KUNNEN SURFEN. Dat kan door speciale filters te installeren zodat we niet op ongeschikte websites terecht kunnen komen.

Chatboxen en web2.0 toepassingen waar wij veel op vertoeven moeten ook gecontroleerd worden op pedofielen, pornografische boodschappen en pestgedrag. Wij kunnen zelf goed inschatten welke sites wel en niet voor onze ogen bestemd zijn. Maar soms kunnen we dat ook niet zien en daar moeten we tegen beschermd worden.

5 DE MEDIA

WE WILLEN DAT WE OP EEN POSITIEVE MANIER IN HET NIEUWS KOMEN EN WE WILLEN OOK MEER POSITIEF NIEUWS ZIEN. Er wordt nogal wat slecht gesproken over ons in de kranten en op tv. Vaak worden we in een negatief daglicht gesteld. Vooral de oudere kinderen. Nieuws wordt door en voor volwassenen gemaakt en dat merken we.

WE WILLEN OOK DE MENING VAN ANDERE KINDEREN EN JONGEREN HOREN EN NIET ALLEEN VAN VOLWASSENEN. Er zijn kinderjournaals en die vinden we goed. Daar kijken we naar en daar krijgen we ook de mening van andere kinderen te horen. De gewone tv zou dat ook veel meer moeten kunnen doen. Zo leren wij en ook volwassenen de mening van kinderen kennen.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

ARMOEDE¹

1 ER LEVEN IN BELGIË NOG TEVEEL KINDEREN IN ARMOEDE

Er leven in België nog teveel kinderen in armoede. Niet alle kinderen in ons land hebben dezelfde kansen. Door de economische crisis dreigen steeds meer gezinnen in armoede terecht te komen. Het armoederisico ligt hoger bij kinderen die enkel bij hun mama of papa opgroeien en bij gezinnen van allochtone afkomst.

WIJ WILLEN DAT MINDER KINDEREN IN ARMOEDE LEVEN.

WIJ WILLEN DAT ER MEER ETEN EN GELD GEGEVEN WORDT AAN DE ARMEN:

DOOR MEER VOEDSEL- EN HULPPAKKETTEN UIT TE DELEN. DIT MOET IN COMBINATIE MET TRAJECTEN DIE LEIDEN NAAR WERK, OPVANG... want ze mogen er niet te afhankelijk van worden.

DOOR MEER SOCIALE RESTAURANTS TE MAKEN (een sociaal restaurant is een plaats waar je heel lekker en goedkoop kan eten, het is ook een sociale tewerkstellingsplaats) waar arme mensen kunnen werken en eten.

DOOR GELD IN TE ZAMELEN EN TE VERDELEN AAN MENSEN DIE HET ECHT NODIG HEBBEN.

OP SCHOOL KUNNEN WARME MAALTIJDEN GRATIS ZIJN VOOR ARME KINDEREN. Dit moet niet openlijk worden bekendgemaakt, maar bijvoorbeeld via het principe van studiebeurs.

WIJ WILLEN DAT BELGIË MEER ONDERDAK VOORZIET VOOR ARME MENSEN.

Sommige kinderen leven op straat en hebben geen bed of huis om in te slapen of ze leven in vuile en gevaarlijke huizen.

WIJ WILLEN DAT ER MEER OPVANGPLAATSEN KOMEN VOOR ARME GEZINNEN.

WIJ WILLEN DAT BELGIË HAAR LEGE GEBOUWEN GEBRUIKT OM ARMEN IN TE LATEN WONEN.

WIJ WILLEN DAT DE HUIZEN GOEDKOPER WORDEN EN DE REKENINGEN VOOR WATER, GAS, ELEKTRICITEIT LAGER ZIJN. HET AFSLUITEN VAN WATER, GAS, ELEKTRICITEIT BIJ GEZINNEN MET KINDEREN VINDEN WE ONGEPAST.

Wij willen dat het geld eerlijker verdeeld wordt:

DE RIJKEN ZOUDEN MINDER MOETEN VERDIENEN EN DE ARMEN MEER. DE LONEN ZOUDEN OOK GELIJKER VERDEELD MOETEN WORDEN. Sommige mensen werken hard en verdienen bijna niets, anderen werken niet hard en verdienen heel veel. Door iedereen een gelijk loon te geven zullen er minder armen zijn. Ons herverdelingssysteem moet wel rechtvaardig blijven: meer werken of hoger diploma kan nog altijd wel betekenen dat je meer verdient.

Alles is hier heel duur. Onze ouders hebben het niet altijd gemakkelijk om ons te geven wat we willen of wat we nodig hebben. Alles moet goedkoper, zeker eten, drinken, kleding, boeken, speelgoed, huizen. De overheid kan bijvoorbeeld jeugdbewegingen informeren over hoe ze de prijs van hun kampen laag kunnen houden.

DE BELASTINGEN MOETEN LAGER, ZEKER VOOR ARME MENSEN.

1 De volgende aanbevelingen werden verzameld door de Vlaamse Jeugdraad en komen niet noodzakelijk van kinderen en jongeren die zelf in armoede leven. In het kader van het What do you think ? project realiseert UNICEF België op dit ogenblik een studie rond kinderen die in armoede leven. De resultaten hiervan zullen worden bekendgemaakt in de tweede helft van 2010.

WIJ WILLEN DAT ARME MENSEN ZICH KUNNEN VERPLAATSEN. DAT IS BELANGRIJK, OOK VOOR KINDEREN. DE OVERHEID ZOU GRATIS REIZEN MET BUS EN TREIN MOGELIJK MOETEN MAKEN. EN ALLE KINDEREN ZOUDEN EEN FIETS MOETEN HEBBEN, ZODAT ZE NAAR SCHOOL EN SPEELPLEKKEN KUNNEN.

WIJ WILLEN DAT ALLE MENSEN EEN JOB KUNNEN HEBBEN, ZEKER MENSEN DIE NU ARM ZIJN.

WIJ WILLEN DAT ALLE KINDEREN GRATIS NAAR SCHOOL KUNNEN. Want door naar school te gaan leren we veel en hebben/krijgen we meer kansen.

WIJ WILLEN DAT ELK KIND TOEGANG HEEFT TOT GEZONDHEIDSZORG.

WIJ WILLEN DAT ER GELIJKE KANSEN ZIJN VOOR ELK KIND. Bijvoorbeeld het 'lange arm' fenomeen; vriendjespolitiek; via ouders aan een studentenjob geraken, kunnen niet. Als je arm bent, heb je niet zo'n netwerk dus heb je er minder kansen. Het is heel moeilijk om die cirkel te doorbreken.

2 ARMOEDE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Ook in andere landen leven heel veel arme kinderen. Wij vinden dat wij in België ook voor hen iets moeten doen.

DAAROM WILLEN WE DAT ER MEER GELD UITGEGEVEN WORDT AAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING:

DOOR TE INVESTEREN IN WATERVOORZIENINGEN EN ETEN VOOR DE ARME KINDEREN.

DOOR TE HELPEN OM SCHOLEN TE BOUWEN IN ARME LANDEN.

DOOR OORLOG IN DE WERELD TEGEN TE HOUDEN.

DOOR ORGANISATIES BETER TE HELPEN ZODAT ZIJ AAN ONTWIKKELINGSHULP KUNNEN DOEN.

MEER POSITIEVE BEELDVORMING VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING. Geslaagde projecten, projecten waarvoor grote tv-shows worden opgezet mogen ook eens hun resultaten laten zien op televisie.

JEUGDHULP

1 DE PLAATSING

WIJ WILLEN DAT ER IETS GEDAAN WORDT AAN DE WACHTLIJSTEN VOOR PLAATSING IN EEN VOORZIENING.

Wij hebben een groot probleem met de wachtlijsten. Kinderen en jongeren kunnen niet tijdig geholpen worden, en alle kinderen die zich niet in een extreem moeilijke situatie bevinden moeten lang op die lijst staan.

Wij stellen ons vragen bij de maatschappij waarin we leven als er elk jaar zoveel kinderen en jongeren bij komen die hulp nodig hebben. Het is aan de maatschappij om hier iets aan te doen.

En wij stellen ons ook vragen bij de ouders. **OOK DE OUDERS MOETEN GEHOLPEN WORDEN, WANT VOOR ELK KIND IN EEN INSTELLING IS ER EEN MAMA EN PAPA DIE HUN TAAK NIET NAAR BEHOREN (KUNNEN) DOEN.**

WIJ WILLEN DAT ALTERNATIEVEN VOOR PLAATSING VOOR IEDEREEN AFGEWOGEN WORDEN.

Een plaatsing in een voorziening is niet voor iedereen de beste oplossing. De alternatieven (pleegzorg, bij familie opgevangen worden,...) moeten voor elke jongere goed afgewogen worden door de jeugdrechters, onze mening is hierbij ook belangrijk.

2 HET LEVEN IN DE VOORZIENING

WIJ WILLEN DAT INSPRAAK EN PARTICIPATIE IN VOORZIENINGEN AANWEZIG IS.

In de voorziening vinden wij inspraak en participatie enorm belangrijk. **WE WILLEN DAT ER NAAR ONZE MENING WORDT GEVRAAGD** over bijvoorbeeld het kledinggeld, het eten, de activiteiten in de vrije tijd. **WE VINDEN DAT HIER VOLDOENDE AANDACHT NAAR MOET BLIJVEN GAAN EN DAT DE LEEFGROEPEN MEER VERANTWOORDELIJKHEID MOETEN KRIJGEN OM BESLISSINGEN TE NEMEN OVER BEPAALDE ZAKEN** (bijvoorbeeld in het begin van de maand samen bespreken hoe het budget voor vrijetijdsactiviteiten gespendeerd zal worden) of samen zoeken naar alternatieven of oplossingen. Wij voelen ons er goed bij als we betrokken worden.

WIJ WILLEN DAT STRAFFEN IN VERHOUDING EN OP MAAT ZIJN.

In een instelling worden we ook gestraft wanneer we dingen uitsteken. En dat is normaal, maar wij vinden dat deze in verhouding moeten zijn tot wat er gebeurd is en op maat van de jongere die iets heeft misdaan. **WE VINDEN OOK DAT DEZE NUTTIG MOETEN ZIJN BIJVOORBEELD IETS HELPEN HERSTELLEN OF OPRUIMEN.**

WIJ WILLEN DAT WE TIJDIG GEÏNFORMEERD WORDEN OVER VERANDERINGEN.

Bij een plaatsing in een voorziening of een verhuis van voorziening naar voorziening willen we vóóraf meer geïnformeerd worden. Nu gebeurt dit erg snel en leggen ze achteraf uit wat en waarom het gebeurd is.

WIJ WILLEN DAT BEGELEIDERS GOED OPGELEID WORDEN. We vinden het belangrijk dat de begeleiders in de voorziening goed zijn opgeleid. Zij moeten immers dag in dag uit met jonge mensen die omwille van een moeilijke thuissituatie aanwezig zijn, omgaan.

GOEDE BEGELEIDERS VOOR ONS: MOETEN ECHT KUNNEN LUISTEREN; MOETEN CREATIEF ZIJN; MOETEN ZICH KUNNEN INLEVEN IN ONZE SITUATIE OF MEELEVEN MET ONS; MOETEN ONS BEGRIJPEN; MOETEN RESPECT HEBBEN VOOR ONS; MOETEN MET ZIN KOMEN WERKEN; MOETEN EEN VERTROUWENSPERSOON ZIJN EN JE VERTROUWEN NIET SCHENDEN.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

DEEL II

UNICEF BELGIË
WHAT DO
YOU THINK?

ONZE STRAF ... DE STEM VAN JONGEREN IN CONFLICT MET DE WET

1 HET BEGIN

*DE RECHTERS LATEN ONS GEEN KEUZE...
ZE ZEGGEN ONS NIETS OVER ONZE RECHTEN...*

DE POLITIE

WE HEBBEN DE INDRUK DAT WE TE VAAK GECONTROLEERD WORDEN DOOR DE POLITIE, ZONDER REDEN EN OP EEN DISCRIMINERENDE MANIER.

Ik woon in een wijk met veel Belgen en ik ben de enige die de hele tijd gecontroleerd word.

Als je vraagt waarom ze ons controleren terwijl we niets gedaan hebben, zeggen ze gewoon: "Bek dicht."

HANDBOEIEN Zouden DE UITZONDERING MOETEN ZIJN, NIET DE REGEL.

Wanneer men voorgeleid wordt, moet men niet iedereen in de handboeien slaan. Men kan uitzonderingen maken voor jongeren bij wie het risico bestaat dat ze vluchten, maar over het algemeen hoeft men jongeren niet als misdadigers te behandelen.

WE VRAGEN DAT EEN ONAFHANKELIJKE PERSOON BIJ DE POLITIEONDERVRAGINGEN AANWEZIG ZOU ZIJN.

Ik was opgepakt en werd gedwongen om bepaalde feiten toe te geven. Ze riepen en dreigden om te slaan. Er zou iemand bij het verhoor moeten zijn die niet van de politie is.

WE WILLEN MET RESPECT BEHANDELD WORDEN, DOOR ALLE POLITIEMENSEN.

De agent heeft me geslagen, maar niemand gelooft mij buiten mijn moeder. Ik had wonden.

Ze zouden moeten meemaken wat wij hebben meegemaakt.

DE ADVOCaat

WE Zouden GRAAG VERDEDIGD WORDEN DOOR DE ADVOCATEN DIE WIJ KIEZEN EN DIE ONZE BELANGEN TER HARTE NEMEN.

Wij willen advocaten die het opnemen voor ons, die naar ons luisteren en ons proberen te begrijpen en op basis daarvan zo goed mogelijk verdedigen. Wij vinden daarom dat advocaten die jongeren verdedigen verplicht moeten zijn om een cursus te volgen waarin ze leren om goed om te gaan met jongeren en hoe jongeren goed te verdedigen.

De pro-deo advocaat kent je dossier vaak niet en verdedigt je dan helemaal niet. Meestal gaat hij gewoon akkoord met het oordeel van de jeugdrechter.

Ik heb al acht advocaten gehad.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

DE JEUGDRECHTER

WE WILLEN DOOR DE RECHTER GEHOORD EN BEGREPEN WORDEN VÓÓR HIJ ZIJN BESLISSING NEEMT.

Wij willen ons volledig verhaal zelf aan de jeugdrechter kunnen vertellen zodat we alle belangrijke elementen kunnen aanbrengen.

Op de jeugdrechtbank is de beslissing al genomen voor je binnenkomt. Tien minuten na de beslissing staan we al buiten en op weg naar het centrum.

Toen ik begon te spreken om mijn situatie uit te leggen, had ik het gevoel dat ze me niet geloofden, door hun wantrouwig kijken naar mij. Ik had het gevoel dat mijn woorden niet gehoord werden en nu wil ik niets meer zeggen, want ze luisteren toch niet.

WE VINDEN DAT ER VERSCHILLEN ZIJN TUSSEN DE RECHTERS EN WE ZOUDEN GRAAG KUNNEN REKENEN OP ONAFHANKELIJKE EN OBJECTIEVE RECHTERS.

Er zijn rechters die alles beter uitleggen. Er zijn er die harder zijn dan anderen... Het hangt ervan af op wie je valt.

Mijn advocaat zei tegen mij dat ik iets deftigs moest aandoen en oorbellen uit. Als dat moet voor de jeugdrechtbank, dan is dat toch ook niet objectief.

DE INFORMATIE

Ik wist niet dat gehoord worden een fundamenteel recht was...

WE WILLEN BETER GEÏNFORMEERD WORDEN OVER ONZE RECHTEN EN OVER WAT ONS TE WACHTEN STAAT.

Wij willen begrijpen wat tegen ons wordt gezegd door politie, rechters, advocaten, consulenten,... Wij willen daarom dat er duidelijk en op maat wordt gecommuniceerd met ons. Deze communicatie en informatie moet verstaanbaar zijn voor onszelf maar ook voor de mensen die dicht bij ons staan (onze ouders, mensen in onze school, eventueel onze vrienden, ...).

Wij willen een duidelijk zicht krijgen op ons dossier en op de werking van justitie in het algemeen, op de verschillende fases die we doorlopen: wat al voorbij is en wat ons nog te wachten staat, met welke mensen we nog in contact zullen komen,...

Wij willen ook duidelijkheid over waar we hulp, advocaten, ... kunnen vinden.

Wanneer de rechter beslist om ons te plaatsen, vraagt hij onze mening niet, hij informeert ons niet over wat er mogelijk is en hij legt niet uit waarom.

Veel jongeren weten niet hoe hun toekomst eruit ziet, wanneer ze vrijgesteld worden, waar ze naartoe gaan. Dit moeten wachten is soms ondraaglijk.

DE BESLISSING

Heeft de rechter de juiste beslissing genomen? Wij hebben onze mening daarover.

Het is zwaar om ver van je familie te zijn. We brengen meer tijd door met mensen die we niet kennen dan met onze familie. Wanneer je daarna terugkeert naar je familie, heb je niet meer dezelfde mentaliteit.

Moest ik zelf mijn straf kiezen, zou ik een werkstraf kiezen, of een project of zo. Dan worden er misschien problemen aangepakt die aangepakt moeten worden. Door hier te zitten, leer je niets.

Plaatsen om te helpen? Plaatsen om te straffen? Enkele indrukken.

Ik moet mijn verantwoordelijkheid nemen voor mijn stommiteiten en gestraft worden.

Voor zware feiten is het normaal dat ze ons plaatsen, zodat je nadenkt over wat je gedaan hebt.

Plaatsing moet hulp zijn. In de instelling moeten ze je helpen om op eigen benen te staan.

2 HET LEVEN TIJDENS DE PLAATSING

*ZE STUREN JONGEREN VAN HET KASTJE NAAR DE MUUR...
IN DE HOOP DAT WE IN DE PAS LOPEN OP DE DUUR...*

KEUZE VAN HET CENTRUM

WE WILLEN NIET STEEDS VAN HET ENE CENTRUM NAAR HET ANDERE VERHUIZEN.

Ik heb de voorbije twee jaar in zeven centra gezeten. Er was geen evolutie merkbaar in mijn gedrag, en dus hebben ze me overgeplaatst.

In plaats van ons van hier naar daar te sturen, zouden ze ons beter langer in één centrum laten. Je hebt tijd nodig om je aan te passen.

**WE WILLEN NAAR EEN CENTRUM GESTUURD WORDEN DAT AANGEPAST IS AAN
ONZE SPECIFIEKE SITUATIE.**

Bij mij moesten ze een afkickcentrum zoeken. Ze vonden het niet en ze stuurden me naar centrum A. Daar word je niet geholpen voor je drugsprobleem, je hervalt dan en valt uit de boot.

Jongens met serieuze problemen worden hier geplaatst. Die krijgen geen professionele hulp die ze echter nodig hebben. Ze worden aan hun lot overgelaten omdat de hulpverleners de psychiatrische vorming missen.

Sommigen hebben geen feiten gepleegd. Die zitten er omdat er ergens anders geen plaats is.

WIJ WILLEN DAT OPSLUITING WORDT UITGESLOTEN VOOR JONGEREN.

We vinden niet dat jongeren onder de 16 jaar opgesloten mogen worden en dit zeker niet in een gevangenis. We vinden de berichten over het openen van jeugdgevangenissen dan ook niet leuk.

Als je opgesloten bent, leer je meer af, dan bij.

REGELS EN DISCIPLINE

Er zijn regels en als je die niet respecteert, word je gestraft: niet op weekend, naar je kamer, naar de isoleercel, ...

VELEN VAN ONS ERVAREN DE ISOLEERPRAKTIJKEN ALS EEN SLECHTE BEHANDELING.

De matras wordt overdag afgenomen, je moet op een harde stoel zitten. Je kan weinig met mensen spreken en je wordt zot in je hoofd. Tegelijkertijd helpt het niets. Je wordt kwader en kwader, en je mag die kwaadheid niet uiten, omdat je dan weer in de cel belandt.

OPVOEDERS

WE WILLEN OPVOEDERS DIE ONS HELPEN EN NAAR ONS LUISTEREN.

Sommige opvoeders lachen ons uit met onze problemen. Ik vind dat de opvoeders meer moeten luisteren en rekening houden met onze problemen.

Sommige opvoeders denken dat ik hier voor een straf zit, en behandelen me als een gestrafte. Sommigen helpen soms, maar niet iedereen en zeker niet altijd.

SCHOOL

WE WILLEN ONZE SCHOOLCARRIÈRE OP EEN NORMALE MANIER KUNNEN VOORTZETTEN TIJDENS ONZE PLAATSING.

We volgen wel onderwijs, maar dit onderwijs is meestal niet aangepast aan het onderwijs dat we in de echte school krijgen. Voor de meesten is het bezighoudingstherapie. Je krijgt geen attest of diploma.

Velen moeten blijven zitten door hun plaatsing. Daardoor wordt men minder gemotiveerd, moet men zakken van richting en wordt men achttien zonder een diploma op zak.

GEZONDHEID EN HYGIËNE

WE WILLEN TOEGANG HEBBEN TOT EEN KWALITEITSVOLLE MEDISCHE EN PSYCHOLOGISCHE OPVOLGING.

Soms wordt medicatie verplicht, enkel en alleen om jongeren 'rustig' te houden. Meestal lopen ze dan rond als echte zombies, is dat zorg bieden?

WE WILLEN KUNNEN LEVEN IN PROPERE GEBOUWEN.

Ik vind dat de hygiëne heel slecht is. De wc's en de douches zijn vies, je ziet de schimmel op de muren.

RESPECT VOOR DE PRIVATE LEVENSSFEER

WE VRAGEN MEER RESPECT VOOR ONS PRIVÉLEVEN, ...

... BIJ DE CONTROLES NA DE UITGAANSPERMISSIE: WE WILLEN DAT WE ONS NIET MOETEN UITKLEDEN EN NIET MOETEN DOUCHEN OF Plassen IN HET BIJZIJN VAN HET PERSONEEL VAN HET CENTRUM.

Als je toekomt, vind ik het niet geestig dat je je moet uitkleden en je zakken leegmaken, zelfs je kousen en je onderbroek. Het is wel normaal want er wordt veel binnengesmokkeld maar de manier waarop is erover.

Ik heb in het centrum B gezeten en daar stak alleszins alles tegen, je komt daar binnen en je moet in je blote met vrouwelijke begeleiders erbij.

... IN ONZE KAMERS, DE DOUCHES, DE WC'S, ...

In onze kamerdeur zit een raamke. Ze kunnen daar op elk moment door kijken. Ze hebben ook niet altijd de beleefdheid om te kloppen. Bijvoorbeeld in de zomer, als je in je bed ligt bijvoorbeeld zonder kleren en je muziek staat te luid, ze staan dan direct binnen in je kamer. Dat is vervelend.

Er zijn geen sloten op onze wc deuren of op de douche.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

... IN ONZE CONTACTEN MET DE BUITENWERELD (BV. BEZOEKEN, POST, TELEFOON).

Wat ik een probleem vind, is dat er een begeleider bijstaat als we bellen. De brieven worden gecontroleerd door de begeleider.

CONTACTEN

ACTIVITEITEN, BEZOEKEN EN VRIENDSCHAPSRELATIES ZIJN ZEER BELANGRIJK VOOR ONS EN MOETEN MAKKELIJKER WORDEN GEMAAKT.

De dag duurt eindeloos, het is altijd hetzelfde. Je staat 's morgens op, gaat ontbijten, gaat studeren, daarna naar je kamer tot 4 uur.

De contacten worden ook intern bij ons bemoeilijkt. Vriendschapsrelaties zijn moeilijk, je mag geen nummers uitwisselen.

Er zijn geen duidelijke afspraken van wie je mag bezoeken, de jeugdrechter beslist.

3 EN DAARNA?

*GERAKEN WIJ NOG UIT DEZE VICIEUZE CIRKEL?
HOE KOMEN WE HIER UIT?*

WE VRAGEN MEER STEUN EN BEGELEIDING, VÓÓR EN NA ONZE VRIJLATING. EEN BAAN, EEN WONING VINDEN, DE ZELFSTANDIGHEID, ... WEER 'GEÏNTEGREERD' RAKEN IN HET LEVEN: DE TOEKOMST ZIT VOL UITDAGINGEN WANNEER ONZE PLAATSING OP HAAR EINDE LOOPT OF ALS WE MEERDERJARIG WORDEN. WE WILLEN ONS KLAAR VOELEN, HET GEVOEL HEBBEN DAT WE EEN ECHTE KANS KRIJGEN OM ERUIT TE RAKEN.

In centrum D leer je om je weer te integreren in het dagelijks leven. Geleidelijk aan mag je wat meer alleen naar buiten. Wanneer je uit het centrum komt, kun je plannen hebben, een nieuwe school, zelfstandig zijn, ...

Bij ons doen ze niks, het enige is dat je de laatste maand in het weekend naar huis gaat. Voor de rest hoor je 'wachten': de laatste drie maanden hoor ik alleen maar dat.

'Begeleid Zelfstandig Wonen' lijsten verhogen: sommige jongeren moeten maanden tot meer dan een half jaar wachten om ergens terecht te kunnen. Onzekerheid noch informatie over de toekomst hebben is ondraaglijk.

DAT DENKEN WIJ ERVAN!

IN ELKE FASE - VÓÓR, TIJDENS EN NA DE PLAATSING - VRAGEN WE OM BEHANDELD TE WORDEN ZONDER DISCRIMINATIE EN OP EEN MANIER DIE AANGEPAST IS AAN ONZE LEEFTIJD EN AAN ONZE SPECIFIEKE SITUATIE OF ONS SPECIFIEK PROBLEEM. WE WILLEN VOLDOENDE GEÏNFORMEERD WORDEN EN BEGREPEN WORDEN, EN WE WILLEN DAT ONZE RECHTEN GERESPECTEERD WORDEN ZODAT EEN PLAATSING ECHTE HULP WORDT EN ONZE KANSSEN VOOR DE TOEKOMST NIET BEPERKT.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

“WIJ, DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN...” NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN OVER DE EERBIEDIGING VAN HUN RECHTEN

1 WE ZIJN KINDEREN IN DE EERSTE PLAATS

Naast vreemdelingen zijn we in de eerste plaats kinderen in een moeilijke situatie.

WE WILLEN LEVEN, STUDEREN EN OPGROEIEN ZOALS ANDERE KINDEREN, ZONDER DISCRIMINATIE. WE VINDEN HET OOK ENORM BELANGRIJK OM ALS KINDEREN EN NIET ALS VOLWASSENEN BEHANDELD TE WORDEN.

WE VRAGEN OM ONZE MENING TE MOGEN ZEGGEN EN OM INSpraak TE KRIJGEN IN DE BESLISSINGEN DIE ONS AANBELANGEN. WE VRAGEN OOK OM INFORMATIE TE KRIJGEN DIE AANGEPAST IS AAN ONZE LEEFTIJD EN HETGEEN WE HEBBEN MEEGEMAAKT, OP ALLE NIVEAUS EN VANAF ONZE AANKOMST IN BELGIË.

2 DE ASIELPROCEDURE

WE VRAGEN EEN KORTE EN HELDERE ASIELPROCEDURE DIE AANGEPAST IS AAN ONZE LEEFTIJD, HETGEEN WE HEBBEN MEEGEMAAKT EN DE KINDERRECHTEN ZOALS DIE INGESCHREVEN WERDEN IN HET KINDERRECHTENVERDRAG.

WE WILLEN OOK EEN BETERE BEGELEIDING, EEN BETER ONTHAAL EN EEN BETERE OMKADERING BIJ ONZE AANKOMST, OM ONZE INTEGRATIE TE VERGEMAKKELIJKEN.

Het grootste probleem is niet te weten wat er gaat gebeuren. We worden niet of niet goed geïnformeerd over het verloop van de procedure. De onzekerheid heeft gevolgen voor onze gezondheid, ons moreel en onze schoolresultaten. We zijn altijd ongerust.

WE VRAGEN DE TOEPASSING VAN DE VOOGDIJ VANAF HET BEGIN, EN EEN BETERE COÖRDINATIE TUSSEN DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN EN HET CENTRUM DAT ONS MOET OPVANGEN.

WE WILLEN DAT DE INTERVIEWS AANGEPAST ZIJN AAN ONZE LEEFTIJD EN HETGEEN WE HEBBEN MEEGEMAAKT; WE WILLEN DE TIJD KRIJGEN OM OP ADEM TE KOMEN TUSSEN ONZE AANKOMST EN ONS EERSTE INTERVIEW BIJ DE DIENST VREEMDELINGENZAKEN, EN WE WILLEN OOK BEGELEIDING TIJDENS HET EERSTE INTERVIEW.

Tijdens onze bezoeken aan de Dienst Vreemdelingenzaken of het Commissariaat Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen moeten we antwoorden op talloze vragen: we moeten ons leven vertellen, de pijnlijke situaties die we hebben meegemaakt, de politieke toestand in ons land. Maar we kennen niet altijd het antwoord op de vragen en we hebben vaak het gevoel dat ze ons als leugenaars beschouwen.

Ik ben naar de Dienst Vreemdelingenzaken gegaan. De ontvangst was niet echt geweldig. Ze hebben me veel vragen gesteld. Ik was geïntimideerd. En het ergste is dat ze je niet geloven wanneer je je verhaal vertelt.

WE VRAGEN DAT ER EEN EINDE KOMT AAN DE LEEFTIJDSTESTS.

De leeftijdstests maken de procedure nog moeilijker. Door deze tests worden bepaalde minderjarigen als volwassenen beschouwd; men gelooft niet meer wat de jongere zelf zegt of wat er op zijn geboorteakte staat.

Het feit dat een botscan wordt gebruikt om onze leeftijd na te gaan, is voor ons een onmenselijke praktijk. Vaak hebben we het gevoel dat we geen kinderen meer zijn maar nummers, volwassenen of mensen zonder identiteit.

WE WILLEN ADVOCATEN DIE BETER OPGELEID ZIJN IN VREEMDELINGENRECHT EN DIE DE PROBLEMATIEK VAN DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN BETER KENNEN.

De advocaten zijn niet altijd goed opgeleid op het vlak van vreemdelingenrecht en ze begrijpen de situatie niet altijd goed. Soms hebben we de indruk dat de advocaten niet alle rechtsmiddelen uitputten.

3 OPVANG

WE VRAGEN EEN GEMEENSCHAPPELIJK BELEID IN ALLE OPEN OPVANGCENTRA. HET IS BELANGRIJK DAT IN ALLE CENTRA DEZELFDE REGELS TOEGEPAST WORDEN.

WE VRAGEN MEER MATERIËLE EN MENSELIJKE MIDDELEN IN DE CENTRA.

WE WILLEN OOK MEER RESPECT VOOR ONS PRIVÉLEVEN.

Er bestaan enorme verschillen tussen de open centra in België. In bepaalde opvangcentra doen de opvoeders en de maatschappelijke assistenten al het mogelijke om de situatie in hun centrum menselijker en leefbaarder te maken.

In andere centra is de toestand helemaal anders. Het is een probleem dat er te weinig mensen en middelen zijn. De infrastructuur van de centra is vuil en slecht onderhouden. Er is een gebrek aan gespecialiseerde werknemers. Het gebeurt ook dat jongeren bij volwassenen geplaatst worden. In bepaalde centra is er heel weinig ruimte en helemaal geen aangepaste infrastructuur of privacy.

Het leven in een centrum is geen normaal leven. We hebben het gevoel dat we een leven leiden dat niet bestaat.

WE WILLEN MEER TIJD EN BEGELEIDING OM NIEUWE JONGEREN IN DE CENTRA TE INTEGREREN, EN OOK EEN BEPERKT AANTAL JONGEREN PER CENTRUM.

Het gebeurt dat je ergens geïntegreerd bent, en dan moet je ergens anders naartoe, waar je weer helemaal opnieuw moet beginnen, waar je opnieuw alles moet leren kennen. Dat is moeilijk!

WE WILLEN MEER DIALOOG TUSSEN DE JONGEREN OM CONFLICTEN TE REGELEN, EN MEER DIALOOG TUSSEN HET PERSONEEL VAN DE CENTRA EN DE JONGEREN.

Er is een groot gebrek aan communicatie tussen de jongeren en het personeel in de centra, en dat veroorzaakt een gebrek aan vertrouwen. We maken ons bijvoorbeeld zorgen over de rapporten die ze over ons schrijven: we willen weten wat er over ons gezegd wordt en waarvoor die rapporten dienen. In sommige centra is er veel spanning tussen de jongeren, en de opvoeders komen niet altijd tussenbeide. Sommige opvoeders hebben ook partij gekozen voor bepaalde jongeren die een andere huidskleur hebben.

Ik heb een hele vriendelijke opvoeder. Alle opvoeders zouden dezelfde opleiding moeten krijgen en evenveel liefde voor hun vak moeten hebben.

4 SCHOOL

WE VRAGEN EEN BETERE OMKADERING OP SCHOOL EN TOEGANG TOT KWALITEITSVOL ONDERWIJS.

We kampen met enorme problemen op school: er is een reëel gebrek aan opvang, informatie en omkadering. Je moet een school vinden die je wil aanvaarden. Kinderen van asielzoekers hebben niet altijd toegang tot alle scholen. Bovendien laten ze ons niet altijd kiezen wat we willen studeren. Ze stoppen ons vaak in het beroepsonderwijs of het technisch onderwijs. Daar gaan we niet mee akkoord.

WE VRAGEN DAT DE BELGISCHE BEVOLKING GESENSIBILISEERD WORDT OMTRENT ONZE PROBLEMEN.

We worden op school gediscrimineerd door de leerkrachten en door de leerlingen. We denken dat dit komt doordat de Belgische bevolking onvoldoende geïnformeerd is over de toestand van niet-begeleide minderjarigen.

Je moet de ouders opvoeden, niet de kinderen; de eersten die je moet veranderen, zijn de volwassenen.

WE VRAGEN INTENSIEVE CURSUSSEN NEDERLANDS OF FRANS VAN BIJ ONZE AANKOMST EN VÓÓR ONZE INSCHRIJVING IN EEN SCHOOL.

We vragen ook extra taallessen na de school. De taal is een probleem voor ons. Dit probleem is nog groter in Vlaanderen waar we onvoldoende cursussen Nederlands hebben. Sommige leerkrachten doen niet de moeite om iets te vertalen wanneer we het niet begrijpen.

Als je al een beetje Frans spreekt, waarom sturen ze je dan niet onmiddellijk naar een Franstalige klas? Dat zou makkelijker zijn voor ons!

WE VRAGEN MEER BRUGKLASSEN EN MEER AANDACHT VOOR KINDEREN DIE IN HUN LAND VAN HERKOMST NOG NIET NAAR SCHOOL GINGEN. WE VRAGEN OOK EEN EVALUATIESYSTEEM VOOR DE DIPLOMA'S DAT AANGEPAST IS AAN HETGEEN WE HEBBEN MEEGEMAAKT ALS NIET BEGELEIDE MINDERJARIGEN.

Sommige jongeren moesten in hun land van herkomst jarenlang noodgedwongen thuisblijven van school. Andere kinderen zijn in hun land van herkomst gewoon nooit naar school gegaan. Voor de kinderen die wel al naar school gingen, is het een groot probleem dat ze hun land hebben verlaten zonder hun diploma mee te brengen.

Als je geen papieren hebt die bewijzen dat je deze of gene richting gevolgd hebt of in dat jaar geslaagd was in je land, dan moet je van nul herbeginnen. Ze geloven je niet. Ze zouden ons moeten helpen om ons schooltraject aan te passen zodat we onze schoolcarrière makkelijker kunnen voortzetten.

WE WILLEN MEER MAATSCHAPPELIJKE HULP VOOR DE SCHOOLKOSTEN, EN NADAT WE 18 ZIJN GEWORDEN, WILLEN WE ONZE STUDIES KUNNEN VOORTZETTEN.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

5 GEZONDHEID

WE VRAGEN KWALITEITSVOLLE GEZONDHEIDSZORG EN MEER MIDDELEN VOOR DE CENTRA. EEN BEZOEK AAN DE TANDARTS MINSTENS EENMAAL PER JAAR EN EEN BEZOEK AAN EEN OOGARTS, EN WIE NIET GOED ZIET, MOET EEN BRIL KRIJGEN.

In de centra zijn er wel dokters, maar ze leggen de ziekten niet goed uit en ze luisteren niet echt. We krijgen alleen maar paracetamol en we worden niet doorgestuurd naar een specialist.

In het centrum kijken de dokters alleen maar naar je ogen en ze geven medicijnen. Het gebeurt slechts zelden dat een jongere echt wordt onderzocht om te zien welke ziekte hij heeft.

WE WILLEN BETERE INFORMATIE OVER ZIEKTEN EN OVER ONZE GEZONDHEIDSTOESTAND IN EEN TAAL DIE AANGEPAST IS AAN ONZE LEEFTIJD EN BINNEN EEN REDELIJKE TERMIJN.

We krijgen geen of bijna geen informatie over onze gezondheidstoestand. Vooral de meisjes worden niet voldoende geïnformeerd over voorbehoedsmiddelen, bezoeken aan de gynaecoloog, zwangerschap en methoden voor zwangerschapsonderbreking.

WE WILLEN EEN BESCHERMINGS- EN BIJSTANDSNETWERK VOOR DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN DIE OP HET GRONDGEBIED AANKOMEN, ZODAT ZE BIJ EEN VERTROUWENSPERSOON BUITEN HET CENTRUM TERECHTKUNNEN VOOR PSYCHOLOGISCHE BIJSTAND EN HULP OM HUN TRAUMA'S EN ANGSTEN TE VERWERKEN.

6 VOOGDIJ²

WE WILLEN EEN ONAFHANKELIJKE VOOGD, DIE DE PROBLEMATIEK VAN DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGEN KENT EN DIE ONS RAAD GEEFT, INFORMEERT EN NAAR ONS LUISTERT.

We vinden dat er in de praktijk grote verschillen bestaan tussen de voogden. Sommige voogden doen hun werk goed en geven daarbij veel van zichzelf. Andere voogden houden zich echter minder goed met onze dossiers bezig of hebben niet veel tijd voor ons. We denken dat dit onder meer komt omdat bepaalde voogden zich met te veel jongeren tegelijk bezighouden.

Ik zie mijn voogd maar zelden. Hij heeft altijd afspraken.

Het gebeurt ook dat er een gebrek aan vertrouwen is tussen de voogd en ons. Sommige voogden willen bepaalde belangrijke documenten voor ons niet ondertekenen - bijvoorbeeld om een bankrekening te openen of een woning te huren. Bovendien hebben sommigen onder ons de indruk dat de voogden hen niet verdedigen en dat ze de volwassenen sneller geloven dan hen.

Wanneer we niet tevreden zijn, gebeurt het dat we een andere voogd willen, maar we weten niet altijd hoe dat moet.

² Toen het rapport "Wat denken de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen ervan?" werd gepubliceerd, was de wet van 24 december 2002 aangaande de voogdij van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen nog niet in werking getreden. In hun rapport hadden de niet-begeleide minderjarigen die deelnamen aan het project *What do you think?* hun hoop op dit vlak uitgedrukt en de "ideale voogd" omschreven. Enige tijd later, op 1 mei 2004, trad de wet aangaande de voogdij van niet-begeleide minderjarigen in werking en werd het voogdijsysteem ingevoerd. Tijdens een ontmoeting in juli 2009 kon UNICEF België de indrukken verzamelen van een vijftiental jonge niet-begeleide minderjarigen over de voogdij.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

7 NA 18 JAAR?

Dit is een overgangperiode die voor ons niet makkelijk is: we moeten alleen wonen, onze studies betalen, enz. Dat je 18 bent, betekent dus dat je heel wat stappen moet ondernemen en moeilijke dingen moet doen, en we zijn er niet klaar voor. We worden er niet op voorbereid en we moeten het van de ene dag op de andere zonder bescherming stellen.

We zijn bang en we voelen plots de dreiging om het land te worden uitgezet. Het is moeilijk om in de legaliteit te blijven en je toekomst voor te bereiden in dergelijke omstandigheden.

DAT DENKEN WIJ ERVAN!

TOEN WE IN BELGIË AANKWAMEN, MOESTEN WE HET STELLEN ZONDER ENIGE FAMILIALE STEUN EN WE STOOTTEN VOORTDUREND OP ONBEGRIIP EN VERNEDERING. WE VRAGEN IN DE EERSTE PLAATS RESPECT, MAAR OOK INFORMATIE, OPVANG EN EEN PROCEDURE DIE AFGESTEMD ZIJN OP ONZE LEEFTIJD EN HETGEEN WE HEBBEN MEEGEMAAKT.

DE PROBLEMEN WAARMEE WE AF TE REKENEN HEBBEN, GAAN HEEL WAT MINISTERS AAN, EN WE VRAGEN HEN OM EEN GECOÛRDINEERD BELEID TE VOEREN EN SAMEN NA TE DENKEN OVER EEN VERBETERING VAN ONZE SITUATIE. WE HOPEN DAT ONZE IDEEËN DOOR DE VOLWASSENEN EN KINDEREN IN BELGIË GEHOORD WORDEN EN DAT WE HAND IN HAND ZULLEN KUNNEN WERKEN OM DE DINGEN TE VERANDEREN.

“WE ZIJN JONGEREN IN DE EERSTE PLAATS”

KINDEREN EN JONGEREN MET EEN HANDICAP OVER HET RESPECT VOOR HUN RECHTEN

1 WE ZIJN JONGEREN IN DE EERSTE PLAATS

We houden er niet van dat mensen ons als gehandicapten zien. We houden niet van dat woord. En we houden er ook niet van dat de mensen ons reduceren tot onze handicap.

Vele mensen kijken naar ons, maken opmerkingen, overbeschermen ons of onderschatten ons. Dat moet veranderen!

We vinden het erg belangrijk dat mensen interesse tonen voor ons als persoon, als jongere en niet als gehandicapte.

Vooraf wanneer we onze identiteit als ‘jongere’ willen bevestigen en wanneer we aangeven dat we graag willen meedoen aan activiteiten die eigen zijn aan onze leeftijd, stuiten we op obstakels. Fysieke obstakels (de toegang tot speelpleinen, cafés en discotheken) en sociale obstakels, want andere jongeren willen niet altijd met ons omgaan of spelen.

We doen graag leuke dingen, net als anderen. Soms volstaat een klein duwtje in de rug, een beetje begrip of tolerantie.

2 GELIJKE KANSEN

Het is goed om dezelfde rechten te hebben, maar als je er geen toegang toe hebt, dient dat tot niets.

WE VRAGEN GELIJKE KANSEN IN HET ONDERWIJS, EN MEER IN HET BIJZONDER:

- Vrije school- en studiekeuze
- Het einde van de tegenstelling tussen het ‘gespecialiseerde’ onderwijs en het ‘normale onderwijs’
- Een keuze op basis van interessedomeinen in plaats van op het aanbod
- Een vlottere toegang tot aangepast materiaal en de nodige ondersteuning
- Overstapmogelijkheden naar andere vormen van onderwijs of hoger onderwijs
- Een goede opleiding voor leerkrachten met betrekking tot diversiteit
- Scholen met een ‘goede sfeer’

We willen over de school praten. Sommigen onder ons hechten veel belang aan leren op school. Soms is onze school ver van waar we wonen. We vinden het ook spijtig dat we een beroep moeten leren waar we geen zin in hebben. Sommigen van ons vinden het leuk om naar school te gaan met andere jongeren met een handicap. Anderen verkiezen daarentegen een gewone school. Maar sommige leerkrachten begrijpen niets van onze handicap.

WE VRAGEN OOK GELIJKE KANSEN OP HET VLAK VAN HOBBY'S:

De activiteiten moeten aangepast worden en ze moeten toegankelijk gemaakt worden, zodat iedereen eraan kan deelnemen

De participatie van jongeren met een handicap aan alle activiteiten moet actief gestimuleerd worden

Er moet betere informatie komen over de mogelijkheden om hobby's te beoefenen.

Vroeger speelde ik djembé in een jongerengroep, maar nu kan dat niet meer want ze zijn bang voor mij.

WE VRAGEN GELIJKE KANSEN IN DE MAATSCHAPPIJ. ER MOET EEN EINDE KOMEN AAN DE ONTOEGANKELIJKHEID IN DE RUIME BETEKENIS VAN HET WOORD.

Op de voetbaltribunes is er geen plaats voor rolstoelen. We moeten altijd achter het doel gaan zitten.

WE VRAGEN GELIJKE KANSEN OP HET VLAK VAN MENTALITEIT:

Er moet meer aandacht komen voor handicaps in de media; de sociale barrières moeten worden opgeheven door meer informatie te verschaffen; diversiteit en integratie moeten aangemoedigd worden.

We wensen ook gelijke kansen op het werk: evenwicht vinden tussen positieve discriminatie en uitsluiting; meer informatie over de mogelijkheden voor mensen en bedrijven.

3 INFORMATIE

WE VRAGEN INFORMATIE DIE TOEGANKELIJK IS EN OP IEDERS MAAT.

We stellen op alle niveaus een reëel gebrek aan informatie vast. Alle actoren moeten beter geïnformeerd worden: het grote publiek, de jongeren, de leerkrachten, de artsen, de ouders, ... De lacunes ter zake hebben talloze gevolgen en verklaren heel wat problemen.

ZOVEEL MOGELIJK MENSEN MOETEN GEÏNFORMEERD WORDEN OVER HET LEVEN VAN MENSEN MET EEN HANDICAP, BIJVOORBEELD VIA DE TELEVISIE, IN FILMS EN IN KRANTEN.

Er moet uitleg gegeven worden over het onderwerp, en niet uitsluitend over de medische kant van de zaak. Er moet een evenwicht gevonden worden in de keuze van de thema's die aan bod komen.

Ik weet niet of de mensen bang zijn voor het onbekende of bang zijn om iets verkeerd te doen. Maar vaak zijn er vooroordelen tegenover mensen die anders zijn. Of het nu anders is door de vorm, de kleur of een handicap.

ER MOET VOOR GEZORGD WORDEN DAT LEERKRACHTEN VERPLICHT ZIJN OM MET HUN LEERLINGEN TE PRATEN OVER WAT EEN HANDICAP IS EN WAT DIT MET ZICH MEEBRENGT.

'GEMENGDE' EN/OF GEÏNTEGREERDE ACTIVITEITEN MOETEN ONDERSTEUND WORDEN.

'Gemengde' activiteiten zijn ideaal om te tonen dat je niet bang hoeft te zijn voor een handicap.

Bij de scouts doe ik niet mee aan het lopen, maar ik doe wel mee met de ambiance en ik maak plezier met de anderen.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

TIJDENS HUN STUDIES Zouden LEERKRACHTEN, ARTSEN, ENZ. BETER OPGELEID MOETEN WORDEN OM HANDICAPS TE KUNNEN OPSPOREN.

Ze zouden ook gesensibiliseerd moeten worden omtrent de problemen die aan een handicap verbonden zijn.

ONZE OUDERS MOETEN MEER INFORMATIE KRIJGEN OVER DE HANDICAP VAN HUN KIND, EN OOK OVER DE MOGELIJKHEDEN OP HET VLAK VAN SCHOLEN OF HOBBY'S. Ouders moeten beter ondersteund worden, ze zitten vaak met heel veel vragen.

ER ZOU OOK EEN ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING EN EEN BETERE COÖRDINATIE TUSSEN DE VERSCHILLENDE DIENSTEN MOETEN KOMEN.

WE WILLEN GRAAG GEBRUIK KUNNEN MAKEN VAN AANGEPASTE INFORMATIE DIE VLOT TOEGANKELIJK IS OVER DE THEMA'S DIE ONS AANBELANGEN, ook over onze rechten en in de media.

Als kinderen met een handicap wensen we geïnformeerd te worden over de wereld om ons heen, zodat we zelfstandig kunnen worden en niet meer zo afhankelijk zijn. De nieuwe media (e-mail, internet) zijn een grote hulp. Het lijkt ons belangrijk om hierover een goede opleiding te krijgen zodat we ze op een onafhankelijke manier kunnen gebruiken. De media doen ook niet veel inspanningen om ons te helpen.

Er zouden meer tolken op de televisie moeten zijn. En meer ondertitels.

4 AANPASSING VAN PUBLIEKE RUIMTEN

Een hele reeks obstakels verhinderen ons om deel te nemen aan het gemeenschapsleven. Deze obstakels zijn niet zozeer te wijten aan onze handicap, maar wel aan een slechte aanpassing van de openbare ruimte.

DE PUBLIEKE RUIMTEN MOETEN TOEGANKELIJKER GEMAAKT WORDEN: ontoegankelijke gebouwen op een zwarte lijst zetten en hun eigenaars een boete opleggen; overal hellende vlakken voorzien en alle openbare ruimten inrichten; aangepaste oplossingen zoeken voor handelszaken, café's, banken, bioscopen, enz.; informatie in de openbare ruimten toegankelijk maken voor iedereen (mededelingen in de treinen, alarmen in liften, ...).

We vinden het onrechtvaardig dat je niet overal naartoe kunt in een rolstoel. We zouden ook graag willen dat iedereen overal aan kan deelnemen. Soms vinden we de reacties van anderen een heus obstakel voor onze integratie. Velen van ons praten over de kostprijs van de toegankelijkheid. Anderen weten nog niet wat mogelijk is.

We hebben het gevoel dat onze vrijheid en onafhankelijkheid nogal worden ingeperkt. We hangen altijd af van iemand anders omdat de structuren niet aangepast zijn. Ze moeten ons een beetje loslaten. We hebben ademruimte nodig.

Het is voor ons moeilijk om ons vrij te verplaatsen en deel te nemen aan het 'echte' leven. Overal waar we gaan, stoten we op hindernissen. Het openbaar vervoer en alle openbare plaatsen zouden meer aandacht moeten besteden aan mensen met een beperkte mobiliteit. Dit zou voor iedereen beter zijn. Zonder toegankelijkheid is het moeilijk om je te integreren.

Je moet weten dat we altijd geblokkeerd zullen zitten als de infrastructuur niet verbetert. Het is van levensbelang dat die wordt aangepast.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

5 ONZE PARTICIPATIE

ALS JONGEREN MET EEN HANDICAP VINDEN WE ALLEMAAL DAT HET ECHT BELANGRIJK IS DAT NAAR ONZE MENING GEVRAAGD WORDT EN DAT NAAR ONS GELUISTERD WORDT. MAAR ER MOET OOK REKENING GEHOUDEN WORDEN MET ONZE MENING.

Te veel mensen denken dat we niet slim genoeg zijn om te kunnen zeggen wat we denken en wat we willen doen. Dit betekent dat we niet gerespecteerd worden. Ze beschouwen ons als gehandicapten, en dus als onbekwame mensen.

Het is niet altijd makkelijk voor ons om deel te nemen aan beslissingen die ons aanbelangen. In ons gezin, op school, bij het beoefenen van hobby's, bij de verzorging, in de gemeenten, maar ook in verband met het beleid dat op ons betrekking heeft, beslissen anderen nog te vaak in onze plaats zonder onze mening te vragen. Dat heeft niet altijd te maken met slechte wil, soms is het ook omdat ze ons onderschatten of overbeschermen.

We moeten echt onze plaats in de maatschappij kunnen vinden. Anders blijven we voor altijd uitgesloten en zullen we altijd afhankelijk zijn van de anderen.

WE WILLEN PARTICIPEREN OM ONZE RECHTEN TE VERDEDIGEN!

Wij hopen een bijdrage te kunnen leveren aan de totstandkoming van een maatschappij die beter afgestemd is op iedereen. We zijn bereid om de handen uit de mouwen te steken en na te denken over beslissingen die over ons gaan.

MAAR OM TE KUNNEN PARTICIPEREN, MOETEN WE GOED GEÏNFORMEERD ZIJN.

DAT DENKEN WIJ ERVAN!

ELK VAN ONS IS UNIEK EN HEEFT ZIJN EIGEN STERKE EN ZWAKKE PUNTEN. EN TOCH HEBBEN WE OOK VELE DINGEN GEMEEN. EEN HANDICAP IS SLECHTS ÉÉN ASPECT VAN ONS LEVEN, EN HET IS NIET HET BELANGRIJKSTE. WE HOUDEN VAN DEZELFDE DINGEN, VOLGEN DEZELFDE MODES EN TRENDS, EN HEBBEN DEZELFDE DROMEN ALS ONZE LEEFTIJDGENOTEN. WE DROMEN OVER DE TOEKOMST, WE DROMEN VAN EEN GEZIN. WE DROMEN VAN EEN WERELD ZONDER OORLOG. WE VRAGEN ONS AF WAAR WE LATER ZULLEN WONEN. WE DROMEN VAN VAKANTIES, EEN BAAN, ... MAAR WE DROMEN OOK EN VOORAL VAN EEN WERELD DIE AANGEPAST IS AAN IEDEREEN, WAARIN WE OOK ONZE PLAATS ZOULDEN HEBBEN EN DEZELFDE KANSEN ZOULDEN KRIJGEN ALS IEDEREEN.

WE ZIJN ERVAN OVERTUIGD DAT EEN MAATSCHAPPIJ DIE IS AFGESTEMD OP KINDEREN EN JONGEREN MET EEN HANDICAP, EEN BETERE MAATSCHAPPIJ IS VOOR IEDEREEN.

“MIJN ZIEKENHUIS IN POTLOOD” HET ZIEKENHUIS DOOR DE OGEN VAN KINDEREN EN JONGEREN

1 ZIEKENHUISPERSONEEL

WE VINDEN DAT DE VERPLEEGSTERS MEER TIJD MOETEN KRIJGEN.

Het ziekenhuispersoneel - vooral de verpleegsters en verplegers - doet er alles aan om ons verblijf in het ziekenhuis zo aangenaam mogelijk te maken. We vinden het echter wel erg dat we zo weinig contact hebben met de dokters.

De verpleegsters zijn grappig en stellen ons gerust.

Geef hen meer tijd zodat ze bij ons kunnen zijn.

De dokters zijn niet genoeg aanwezig.

Ze zouden ons meer aandacht moeten schenken, vaker moeten langskomen op onze kamer, en geduldiger moeten zijn.

2 BEZOEK

WE WILLEN ZO DICHT MOGELIJK BIJ ONZE OUDERS ZIJN: WE VRAGEN MEER BEZOEK EN FLEXIBELERE BEZOEKUREN.

Als je in het ziekenhuis ligt, is bezoek krijgen het leukste wat er is. Het bezoek breekt de verveling. Het bezoek van onze ouders is van fundamenteel belang. Hun aanwezigheid op de moeilijke momenten is een enorme steun. We willen dat onze ouders ons regelmatig komen bezoeken. We zouden vooral graag willen dat onze ouders de nacht bij ons kunnen doorbrengen, maar ook vóór en na de narcose, in de meer gesloten afdelingen en tijdens pijnlijke verzorgingen.

We missen onze ouders: in onze kamer, in de ontwaakzaal en de operatiezaal.

Geef ons de kans om hen vaker te zien.

Het bezoeken zou langer moeten duren.

Maar onze ouders zouden vooral 's nachts bij ons moeten kunnen blijven.

3 VERZORGING EN BEHANDELING

WE WILLEN DAT DE VERZORGING EN DE BEHANDELINGEN BETER AFGESTEMD ZIJN OP KINDEREN.

WE Zouden ook graag beter geïnformeerd worden over de behandelingen, de pijn, ... en we willen er ook over kunnen praten.

Er is te weinig informatie over de behandelingen, de risico's en de bijwerkingen, maar vooral ook een gebrek aan voorbereiding bij het onthaal, en dit in een taal die aangepast is aan ons en onze ouders. Soms zijn het de verpleegsters die ons de informatie geven en niet de artsen. Soms moeten we zélf vragen naar de informatie die we nodig hebben. Goed geïnformeerd zijn en kunnen praten over de pijn, kan helpen om de pijn te verzachten. Toch nemen we de beslissingen niet altijd met onze ouders of een familielid. Velen onder ons kunnen niet praten over wat ze om zich heen ervaren.

*Leg ons uit wat we hebben en of dat pijn gaat doen.
Er zou voor ieder kind een bijzondere en individuele verzorging moeten zijn.*

*Ze hebben me niets verteld. Ze zeiden alleen dat ik me geen zorgen hoefde te maken.
Er zijn dingen die ik niet durf te zeggen wanneer ik pijn heb.*

WE WILLEN DAT HET GEDAAN IS MET DIE SPUITJES!

We zijn bang voor het spuitje. Het moet om te kunnen genezen, we weten wel dat het voor ons goed is. Maar we willen begrepen en gehoord worden wanneer we pijn hebben en ons zorgen maken.

*Het ideale ziekenhuis is een ziekenhuis zonder pijn.
Bedenk iets anders dan spuitjes.*

4 COMFORT

WE WILLEN ONS NET ALS THUIS VOELEN.

Ook al zijn we over het algemeen tevreden, er blijven toch nog heel wat dingen over die beter kunnen en die veranderd moeten worden om de ruimten gezelliger en lichter te maken.

ER ZOULDEN PLANTEN IN DE KAMERS MOETEN KOMEN EN DE KAMERS ZOULDEN MET LEVENDIGE KLEUREN INGERICHT MOETEN WORDEN.

*Een kamer met meer kleuren.
Computers en gratis televisie voor alle kinderen.
Dieren moeten toegelaten zijn.
De diensten moeten beter afgestemd zijn op onze leeftijd en onze ziekte.*

DE MEESTEN ONDER ONS ZOULDEN LIEVER NIET ALLEEN ZIJN IN HUN KAMER.

5 SPELEN EN SCHOOL

WIJ HEBBEN HET RECHT OM TE SPELEN!

Tijd doorbrengen met de verpleegsters, naar de clowns kijken, deelnemen aan animatie-activiteiten en naar school gaan: zo krijgen we de kans om andere kinderen te ontmoeten, om een band met de realiteit te behouden en een beetje te vergeten dat we ziek zijn.

WE WILLEN ANIMATIEACTIVITEITEN DIE AANGEPAST ZIJN AAN ONZE LEEFTIJD. WE VINDEN DAT HET BELANGRIJK IS OM CONTACT TE HOUDEN MET DE BUITENWERELD, MET DE SCHOOL EN MET ONZE VRIENDEN.

We hebben bij onze terugkeer op school soms problemen om de achterstand in te halen. We vinden het fantastisch wanneer iemand (een vriend, leerkracht, directeur, ouders, enz.) ons huiswerk naar het ziekenhuis brengt en contact met ons houdt.

De computer is ook een grote hulp: niet alleen om ons een tijdje mee bezig te houden, maar ook om het contact met de buitenwereld te behouden.

*Je amuseren om te vergeten waar je bent.
Lachen met de clowns, de activiteiten en de spelletjes!
Buiten spelen: een tuin hebben en naar buiten kunnen.
Een school hebben in het ziekenhuis.*

Ik hou van de lessen, dan vergeet ik de pijn.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

DAT DENKEN WIJ ERVAN!

VOOR ONS IS HET ZIEKENHUIS VAAK HET GROTE ONBEKENDE. WE VOELEN PIJN EN ANGST. WE WETEN NIET WAAROM WE ERNAARTOE MOETEN, EN OOK NIET VOOR HOELANG. DE WOORDEN DIE DE VOLWASSENEN GEBRUIKEN, ZIJN NIET ALTIJD OP KINDEREN AFGESTEMD. WE MOETEN ONZE GEZINSOMGEVING VERLATEN, ONZE MAMA, PAPA, BROERS, ZUSSEN EN VRIENDEN ACHTERLATEN. WE ZIJN VAAK BANG VOOR DE OPERATIE OF DE BEHANDELINGEN DIE WE MOETEN KRIJGEN. WE VERVELEN ONS OOK. WE MOETEN IN BED BLIJVEN EN ER ZIJN MAAR WEINIG GELEGENHEDEN OM PRET TE MAKEN. WE ZIJN BANG VOOR SPUITJES EN PIJN.

GELUKKIG ZIJN NIET AL ONZE ERVARINGEN NEGATIEF. WE MAKEN OOK NIEUWE VRIENDEN, DE BEHANDELINGEN ZIJN EFFICIËNT, EN HET VERZORGEND PERSONEEL OMRINGT ONS MET DE BESTE ZORGEN EN VEEL VRIENDELIJKHEID. ACHTERAF KUNNEN WE ER TROTS OP ZIJN DAT WE DE PROBLEMEN OVERWONNEN HEBBEN.

DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN

“STOP HET VERDRIET” WAT DENKEN KINDEREN EN JONGEREN OP PSYCHIATRISCHE AFDELINGEN?

STOP HET VERDRIET, DE WANHOOP EN DE OPSLUITING.
WE MISSEN ONZE OUDERS, WE WILLEN HEN VAKER ZIEN.
STOP DE SPUITJES!
WAAROM ZIJN WE HIER EN VOOR HOELANG?
WE ZOUDEN HET GRAAG WETEN.

1 VÓÓR DE OPNAME

WIJ WILLEN DAT ER GEEN WACHTTIJDEN ZIJN VOOR JONGEREN DIE ZELF OPGENOMEN WILLEN WORDEN.

Ik wou zelf opgenomen worden. Het ging heel moeilijk, ik heb toch 3 of 4 maanden moeten wachten. Ondertussen ging ik niet naar school dus dat was moeilijk.

WIJ VRAGEN ECHTE INSpraak BIJ DE BESLISSING TOT OPNAME.

Vaak worden we tegen onze wil opgenomen. Soms hebben we zelf een alternatief voorgesteld (bijvoorbeeld tijdelijk verblijven bij een broer of een ander familielid) maar werd hier geen rekening mee gehouden. We vragen dat er alternatieven mogelijk zijn voor het opnemen in de psychiatrie voor de jongeren die dat willen.

Ik had geen inspraak bij de opname. De psycholoog en mijn ouders hebben het beslist. Ik was wel bij het gesprek, maar er werd geen rekening met me gehouden.

Soms plaatsen ze ons in een psychiatrisch ziekenhuis omdat er ergens anders geen plaats is.

WIJ VRAGEN MEER EN BETERE INFORMATIE OVER WAT EEN K-DIENST IS EN WAT DE BEHANDELING PRECIES INHOUDT.

Ze leggen niet genoeg uit waar je naartoe gaat en wat dat wil zeggen.

2 HET LEVEN TIJDENS DE OPNAME

PERSONEEL

WIJ WILLEN MEER PERSONEEL, EN PERSONEEL DAT GEVORMD EN GEMOTIVEERD IS.

Bij ons is er maar één opvoeder voor de hele dienst (20 meisjes en 40 jongens). Alle andere personeelsleden zijn vrouwen. Voor een jongen is dat niet simpel.

INFORMATIE EN INSPRAAK

HET IS NIET STEEDS DUIDELIJK WAAROM ER BEPAALDE REGELS ZIJN. WIJ VRAGEN DAT ER MEER GEPRAAT WORDT OVER DE REDEN VAN BEPAALDE REGELS EN WIJ WILLEN MEER BETROKKEN WORDEN BIJ HET OPSTELLEN VAN DE REGELS.

WIJ WILLEN ONZE MENING KUNNEN GEVEN OVER DE ACTIVITEITEN, OVER SCHOOL EN HET LEVEN IN HET CENTRUM. WE VRAGEN MEER INSPRAAK IN HET DAGELIJKSE LEVEN .

De meeste dingen worden boven ons hoofd beslist. Over kleinere dingen kunnen we wel beslissen. Verlof, bijvoorbeeld, kunnen we bespreken.

Wij hebben een groepsvergadering, maar er wordt geen rekening mee gehouden. De begeleiders zeggen steeds 'we zullen het bespreken', maar we krijgen geen antwoord.

We zouden graag onze mening geven over het leven in het ziekenhuis maar we kunnen niks veranderen.

DE BEHANDELING EN MEDICATIE

WIJ VRAGEN MINDER MEDICATIE.

WIJ WILLEN MEER INFORMATIE OVER ONZE BEHANDELING, ZOALS DE MEDICATIE DIE WE KRIJGEN EN ONZE ONTSLAGDATUM.

Ze moeten de tijd nemen om aan de jongere uit te leggen wat zijn behandeling is en om erover te praten met hem.

Er wordt geen rekening gehouden met mijn mening. Ik moest meer medicatie nemen maar ik wist niet waarom. Ik vroeg waarom, ze antwoordden 'om je goed te voelen'. Ik zei dat de medicijnen niets hielpen, maar ze stopten niet.

Bij ons mag je het zeggen als je wil stoppen met medicatie maar eerst moeten alle therapeuten en groepsleiders het bespreken voor het mag.

Bij ons is er altijd een therapeut bij en ze geven uitleg waarom het nodig is. Ouders hebben ook inspraak.

DE CONTACTEN MET DE BUITENWERELD

WIJ WILLEN MEER CONTACT: MEER CONTACT MET ELKAAR EN MET DE BUITENWERELD (ONZE FAMILIE EN ONZE VRIENDEN). WIJ BEGRIJPEN NIET ALTIJD WAAROM ER ZO STRENGE REGELS BESTAAN ROND CONTACTEN MET DE BUITENWERELD.

Ik zat eerst in een ander ziekenhuis. We waren zo overbeschermd dat ik schrik had toen ik er weg ging.

Ik zit hier anderhalf jaar en ik heb geen enkel contact meer met mijn vrienden. Wanneer ik terugga, ga ik geen vrienden meer hebben.

Wij voelen ons opgesloten.

Ik ben het zat want het is te hard om hier te blijven. Ik zou graag naar huis willen.

Ik wil vrij zijn en bij mijn mama wonen.

PRIVACY

WE VRAGEN MEER PRIVACY.

Als je de hele dag in groep leeft, is het soms moeilijk om 's avonds met 4 op een kamer te zitten. We zouden graag vaker wat privacy hebben.

Het is precies of de begeleiders alles moeten weten. Als je lacht, vragen ze waarom. Maar begeleiders hebben hier toch geen zaken mee.

Alles wordt ook opgeschreven. We worden veel gecontroleerd.

...lichaamscontact mag niet, dan krijgen we straf...

ACTIVITEITEN

WE WILLEN MEER ACTIVITEITEN TER ONTSPANNING, OOK BUITEN DE K-DIENST.

Je kan door het lint gaan door de monotonie. Het ziekenhuis is als in een lange monotone gang. Het is te repetitief. Er zijn niet genoeg uitstappen.

SCHOOL

WE VRAGEN MEER ONDERWIJS VOOR WIE DIT WIL EN KAN.

WE WILLEN DAT HET AANTAL LESUREN VOOR ELKE JONGERE APART WORDT BEKEKEN.

Voor sommigen onder ons is het beter minder les te hebben (om zich volledig te kunnen concentreren op de therapie), voor anderen is het dan weer beter meer les te hebben (omdat we anders dreigen niet meer mee te kunnen op school). We willen dat dit niet standaard vastligt voor iedereen, maar voor iedereen afzonderlijk wordt bepaald.

Als je in een psychiatrisch ziekenhuis zit, verlies je vaak een schooljaar.

Je voelt je niet goed dus is het moeilijk om je te concentreren op school, je moet je prioriteiten stellen. Je moet er eerst helemaal bovenop komen.

Ik vind dat wie meer les wil, meer les moet kunnen krijgen.

HET CENTRUM

WE WILLEN EEN AANGENAAM CENTRUM OM IN TE LEVEN, WAARONDER EEN GROENE OMGEVING, MEER KLEUREN EN DE MOGELIJKHEID OM TE SPELEN EN TE LEREN.

Wat negatief is aan alle ziekenhuizen, zijn de geur (het stinkt), de deprimerende gangen, het gebrek aan infrastructuur en materiaal, [...] het op elkaar gepakt zitten, het gebrek aan privacy als er geen privé-sanitair is.

Op onze kamer hebben we ruiten met plastic op. We kunnen dus niet naar buiten kijken, we krijgen geen zonlicht binnen. Ik wil graag contact met de lucht en andere mensen, dat vind ik heel belangrijk. Ik wil geen plastic op de ramen.

Bij ons zitten er tralies voor de ramen.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

ALS HET TE BONT WORDT...

WIJ WILLEN DUIDELJKERE REGELS OVER AFZONDERING (WANNEER, WAAROM, HOE LANG, HOE) EN DIT MOET ONS VAN BIJ HET BEGIN VAN ONZE OPNAME MEEGEDEELD WORDEN. ONZE VRIJHEID BEPERKEN (BIJVOORBEELD DOOR ONS AF TE ZONDEREN OF ONS AAN BED TE BINDEN) MAG ALLEEN GEBEUREN IN UITZONDERLIJKE OMSTANDIGHEDEN EN ALLEEN OM ONSZELF OF ANDEREN TE BESCHERMEN (NIET OM ONS TE STRAFFEN). ALS SANCTIE KUNNEN ANDERE MAATREGELEN GENOMEN WORDEN.

Als het te kwaad wordt, spuiten ze ons gewoon plat. Dat kan toch niet.

Wij worden vastgebonden op het bed. Dan is het vertrouwen weg.

Wij vliegen naar de isoleercel voor het minste. Als we ons opwinden, bellen ze de mannen en brengen ze ons naar de isoleercel. Ze laten ons daar veel te lang. De cel is op slot en het stinkt er.

Ik ben al eens anderhalve week in de isoleercel moeten blijven maar er is een jongere die daar anderhalve maand moest blijven.

Ze verplichten ons om onder medicatie te zijn om naar de isoleercel te gaan. Dat is echt zoals een gevangenis met een urinoir.

Wij moeten maar heel zelden naar de isoleercel.

Wij hebben een zaal waar je een bal tegen de muur kan sjotten om af te reageren.

3 HET EINDE

HET IS HEEL MOEILIK OMDAT WE VAAK NIET WETEN WANNEER WE DE K-DIENST MOGEN VERLATEN. DEZE ONZEKERHEID KNAAGT AAN ONS. ER MOET HIEROVER VEEL BETER GECOMMUNICEERD WORDEN.

We zitten in twijfel, je weet wanneer je binnenkomt maar je weet niet wanneer je buitengaat. De ontslagdata worden niet altijd gerespecteerd.

Er zijn er die er 2 of 3 jaar zitten en die niet weten voor hoelang ze er nog zullen blijven.

Vaak moet je langer in het ziekenhuis blijven omdat er te weinig plaats is in de opvangstructuren voor jongeren. Het kan maanden duren om een plaats te vinden waar je je goed voelt.

4 EN ONDERTUSSEN DRAAIT DE WERELD VERDER

DE BUITENWERELD HEEFT VAAK EEN HEEL FOUT BEELD VAN WAT PSYCHIATRIE IS EN DOET. WE WORDEN GECONFRONTEERD MET ONBEGRIJPENDE EN MINACHTENDE REACTIES. WE WILLEN MINDER GESTIGMATISEERD WORDEN. DE BEELDVORMING OVER PSYCHIATRIE MOET VERANDERD WORDEN.

Ze denken dat we gek zijn.

Ik heb het willen uitleggen op school maar ze snappen het niet, ze denken aan zotten in een dwangbuis.

**DAT
DENKEN
WIJ
ERVAN**

Op straat, aan de bushalte, kijken ze ons zo aan. Dan worden we uitgemaakt: daar zijn de instellingskindjes. Ooit hebben ze een bak eieren meegepakt om ons te bekogelen. Dat is toch niet normaal, wij zijn toch ook mensen. Uiteindelijk zijn we juist dezelfde mensen maar hebben we het een beetje moeilijk.

Een documentaire die toont hoe we leven, zoals er documentaires zijn over de arme landen. Die ze dan op alle scholen tonen.

DAT DENKEN WIJ ERVAN!

**WE VRAGEN MEER AANDACHT VOOR DE KINDEREN IN PSYCHIATRISCHE ZIEKENHUIZEN.
DE REALISATIE VAN DE MEESTE VAN ONZE AANBEVELINGEN KOST GEEN GELD. HET GAAT OM
EEN VERANDERING VAN EEN ATTITUDE, VAN DE MANIER HOE MET ONS WORDT OMGEGAAN.
WIJ WILLEN MET RESPECT BEHANDELD WORDEN, VOLDOENDE UITLEG KRIJGEN OVER DE
REGELS, OVER DE BEHANDELING (EN NIET ENKEL DE MEDISCHE), OVER DE ALTERNATIEVEN
VOOR DE INTERNERING EN VOORAL HET WAAROM HIERACHTER.
DE ROL VAN ONZE BEGELEIDING (NIET ENKEL DE PSYCHIATER) IS CRUCIAAL.**

**DAT DENKEN
WIJ ERVAN !**

What do you think?

UNICEF België
Lenniksebaan 451/4
1070 Brussel

Tel: 02/230.59.70
Fax: 02/230.34.62
www.whatdoyouthink.be
www.unicef.be
info@unicef.be

Vlaamse Jeugdraad vzw

Arenbergstraat 1D
1000 Brussel

Tel: 02/551.13.80
Fax: 02/551.13.85
www.vlaamsejeugdraad.be
info@vlaamsejeugdraad.be

Conseil de la Jeunesse

Boulevard Léopold II, 44
1080 Bruxelles

Tel: 02/413.29.30
Fax: 02/413.29.31
www.conseildelajeunesse.be
conseil.jeunesse@cfwb.be

**DE STEM VAN
KINDEREN
KAN DE WERELD
VERANDEREN.
LAAT JE HOREN!**